ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР МАДАНИЯТИ БАЙРАМИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 97 (3579).

17 МАЙ

ЧОРШАНБА

1967 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

● КЕЧА ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ОЧИЛДИ.

● *„Оқ олтин“ диёри мовий Дунай ўлкаси вакилларини қизғин табрикламоқда.*

ВЕНГРИЯ маданияти декадасининг тантанали очилиш маросими.

А. Палехов фотоси.

ЎЗБЕК ЭЛИДА ШОДИЁНА

Дунай соҳилларида етиштирилган бўлиқ бошоқ билан ўзбек элида лўппа очилган пахта шохи бирбирларига биродарона таъзим қилиб эгилган. Ўзбекистонда Венгрия маданияти декадасининг эмблемаси бўлиб қолган бу рамзий образ бугун Тошкент ва Самарқанднинг кўча ва майдонларида, Олмалиқ ва Навоий корхоналарининг цехларида, Фарғона водисининг колхоз посёлкаларида, бутун ўзбек диёрида кўп марта такрорланаяпти. Ўзбекистон дўстлик ва бирдамлик ёрқин баҳор байрамига келган Венгрия Халқ Республикаси вакилларини содиқ ва азиз дўстлари сингари кутиб олмоқда.

Тошкент аэропортидаги дастлабки ҳаяжонли учрашув дамидан сўнг ниҳояти иккинчи кун ўтган бўлсада, меҳмонларнинг ўзлари айтишларича, улар Ўзбекистоннинг меҳмондўст диёрида ўзларини мусофир ҳис қилмаяптилар. Дастлабки учрашувлароқ саҳий мезбонлар қалбининг бутун ҳароратини, социалистик лагерь халқлари бирдамлик ва қардошлиги катта байрами—декаданинг руҳини сезишларига имкон берди.

16 майда декада қатнашчиларининг чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиуми аъзолари ва активлари билан, республика ижодий ташкилотларининг вакиллари билан учрашувлари бу ажойиб байрамнинг ёрқин тимсоли бўлди. Бу ерда венгер ва совет халқларининг дўстлиги тўғрисида, улуғ Ленин ғояларининг сўнмас нуридан баҳраманд бўлган дўстлик тўғрисида кўп қизғин сўзлар айтилди.

Кечқурун Алишер Навоий номидаги Катта академик опера ва балет театрида байрам бутун вужудини кўрсатди. Театрда Ўзбекистонда Венгрия маданияти декадасининг очилишига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Меҳмонлар тантаналар бошлангунга қадар театр фойесида жойлаштирилган Венгрия музикаси тўғрисида ҳикоя қилувчи виставкада бу ерга келган Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари билан саломлашдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Венгрия делегацияси аъзолари — Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий контроль комиссиясининг раиси, Венгрия Халқ Республикаси Давлат мажлисининг депутати Янош Бруттьони, Венгрия-совет дўстлиги жамияти Президиуми раисининг ўринбосари, ёзувчи, Кошут мукофотининг лауреати Ласло Кардошни, Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети агитация ва пропаганда бўлимининг ходими Янош Фаркашни, Хайду-Бихар областидаги Венгер-совет дўстлиги жамияти правлениесининг раиси Шандор Шютени, рассом Ласло Бокрошни, Венгер-совет дўстлиги жамияти чет эл секторининг мудири Ференц Марянекни, қардош Венгрия музика, вокал, ракс санъати намояндаларини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

Меҳмонлар билан биргаликда президиумдан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, Ё. С. Насриддинова Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Республика Министрлар Советы раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, С. К. Зиёдуллаев, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Х. Шукурова, министрлар, республика ижодий союзлари ва ташкилотларининг раҳбарлари, таниқли маданият арбоблари ўрин оладилар.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова очади.

Азиз венгер дўстларимиз! Қимматли ўртоқлар! — дейди у. — Бугун республикамизда катта ва қувончли кун — Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикаси мадзанияти декадасининг очилиш куни. Қардош қаҳрамон, меҳнатсевар ва истеъдодли венгер халқининг вакиллари декадада қатнашмоқ учун бизга меҳмон бўлиб келишди.

Венгрия вакилларининг бизга келишлари улуғ қардошлик иплари билан боғланган, буюк ва олижаноб мақсад ва манфаатларининг муштараклиги билан жипслашган, социализм ва коммунизм қурилиш йўлида бир ёқадан бош чиқариб ишонч билан бораётган Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги тобора мустаҳкамланиб ва ривожланиб бораётган дўстликнинг яна бир ёрқин далилидир.

Совет-Венгрия муносабатлари тўла тенг ҳуқуқлилик, самимий ўртоқлик ва қардошларча ўзаро ёрдам, ҳар томонлама ҳамкорлик қилишнинг бузилмас принципларида, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг гранит негизида қурилмоқда.

Бутун совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам венгер халқининг янги турмуши ва ижодий меҳнатига жуда қизиқиб қараб, шонли Венгрия Социалистик Ишчи партияси, унинг атоқли ленинчи ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Марказий Комитети раҳбарлиги остида венгер халқи сиёсий, хўжалик ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида эришган муваффақиятларидан самимий қувонмоқда.

Социалистик Венгрия маданиятининг Ўзбекистонда ўтказилаётган декадаси мана шу муваффақиятларнинг катта кўриги бўлади. Венгрия халқи ўзининг ёрқин ва халқчил санъати, ажойиб талантлари — шоир ва ёзувчилари, артист ва композиторлари, рассом ва кинематографчилари билан шуҳрат қозонган.

Қимматли венгер дўстларимиз, сизни театрлар ва концерт залларида, заводлар ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда сабрсизлик билан кутишмоқда. Сиз қаерга борманг, сизни ҳалқимизга хос самимий эҳтиром, қалб ҳарорати ва меҳмондўстлик билан кутиб олишади. Сиз совет кишиларининг венгриялик оға-ини ва опа-сингилларига чуқур ҳурматда бўлиш ва ҳайрихоҳлик кўрсатиш ҳисларига қайта-қайта амин бўласиз.

Декада Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигидек тарихий санага тайёргарлик кўриш вақтида ўтказилаётганлиги ҳам ғоят эътиборлидир. Октябрнинг шонли юбилейини совет халқи билан биргаликда барча социалистик малакатларнинг халқлари, бутун дунё меҳнаткашлари нишонлаяжаклар.

Халқимиз Октябрнинг 50 йиллигига тайёрланар экан, Совет давлатининг ярим асрлик тарихига улуғвор якунлар чиқармоқда.

Қимматли венгер дўстларимиз, республикамизда бўлган вақтингизда Ўзбекистонда Совет ҳокимияти йилларида рўй берган ўзгаришлар билан, ўзбек халқи совет халқларининг қардош оиласида Ленин партияси раҳбарлиги остида эришган тарихий ғалабалари билан танишишингиз мумкин.

Венгрия Халқ Респубикаси маданиятининг декадаси республикаларимиз ўртасидаги маданий алоқаларни янада кенг ривожлантиришга, уларнинг социалистик маданиятларини ўзаро бойитишига, бутун дунёда улуғвор тинчлик манфаатларини кўзлаб, совет ва венгер халқларининг фаровонлиги қудратли социалистик ҳамкорлик мамлакатларининг халқлари фаровонлиги учун, совет—венгер дўстлигининг янада гуллаб-яшнашига муҳим ҳисса бўлажагига шак-шубҳа йўқ.

Залда Венгрия Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнларининг тантанали оҳанглари янграйди.

Сўз Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбоновга берилади. У, азиз меҳмонларни ҳамда бутун меҳнатсевар, қардош венгер халқини Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий табриклайди.

Ўзбекистон ССРдаги Венгрия маданияти декадаси шонли дамларда очилмоқда, дейди ўртоқ Қурбонов. Орадан бир неча ой ўтгач совет халқи, социалистик ҳамкорлик мамлакатларининг меҳнаткашлари бутун прогрессив инсоният шонли юбилей —Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини тантанали равишда нишонлайдилар.

Инсоният тарихида бутун-бутун халқларнинг ҳаётида янги шонли босқич бошлаб берган саналар бор. Бу саналар порлоқ келажак йўлини машъалдек ёритиб туради. Улуғ Октябрь социалистик революцияси шундай босқич бўлди. Улуғ Октябрь халқларимизни капитализм асоратидан озод этиб, қолоқликдан ижодий яратув порлоқ йўлига олиб чиқди. Бугун бутун совет халқи Улуғ Октябрь очиб берган йўлдан битта аҳил ва бузилмас оила сингари ишонч билан олға бормоқда.

Совет ва венгер халқлари бирбирлари билан бузилмас дўстлик ва қардошлик иплари билан боғлангандирлар. Бу дўстликнинг бой тарихи, шонли революцион традициялари бор.

Венгриядаги социалистик жамиятнинг бугунги қурувчилари Россиядаги ишчилар, солдатлар ва деҳқонлар кетидан Венгрия элида 1919 йилда Советлар ҳокимиятини ўрнатган венгер коммунистларининг ўлмас ишларини давом эттирувчилари ва муносиб меросхўрларидир. Мамлакатимизда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун олиб борилган жангларда бевосита қатнашган юз минг венгер интернационалчи жангчиларнинг жасорати совет кишиларининг хотирасида абадий яшайди.

Венгер халқининг минглаб вакиллари бизнинг республикамизда ҳам бўлган эдилар. Улар Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ғалабаси ва уни мустаҳкамлаш ишига кўп куч-қувват сарфладилар. Улар орасида Карл Боц, Ормаи Оскар, Йошеф Хорват, Ревес Ласло ўртоқлар ва бошқа кўп кишилар бор. Биз қардош бўлиб қолган ажойиб ватанпарвар революционерлар бўлган бу кишилардан қизғин миннатдормиз.

Бизнинг Ўзбекистонда Венгрия пролетариатининг ўз ватани озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борган шонли кураш тарихини яхши билишади.

Венгрия халқ хокимиятининг 22 йили мобайнида Европанинг илғор мамлакатлари қаторига чиқди. Бугунги социалистик Венгрия—чин маънодаги ижодкор мамлакат, бутун халқ меҳнат қилаётган катта қурилиш майдонидан иборатдир. Венгер халқи социалистик жамият қурилишида катта муваффақиятларга эришди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари, бутун совет халқи жаҳон революцион кучлари авангардида туриб, социал тараққиёт, тинчлик ва демократия учун, империализмга қарши курашаётган, социализм мамлакатлари ҳамкорлигини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш улуғвор процессида фаол қатнашаётган венгер қардошларимизнинг муваффақиятларидан самимий хурсанддирлар.

Совет кишилари Венгрия Социалистик Ишчи партиясининг жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш ишига қўшаётган катта ҳиссасига юксак баҳо бермоқдалар. Европа коммунистик ва ишчи партияларининг Карлови Варида ўтказилган конференцияси шу процессда катта роль ўйнади. Венгрия Халқ Республикаси коммунистларининг вакиллари ҳам бу конференция ишида актив қатнашдилар.

Азиз ўртоқлар!

Дўстлигимиз йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётганлиги ни, Венгрия Халқ Республикаси билан Совет Иттифоқи, шу жумладан Ўзбекистон ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар тобора кўпроқ ривожланиб бораётганлигини биз зўр мамнуният билан қайд этамиз. Ҳозир бошланаётган Венгрия маданияти декадаси алоқаларимиз ўсиб ва ривожланиб бораётганлигининг ёрқин далилидир.

Ишчилар синфининг дўстлигидан ҳам кўра мустаҳкамроқ нима бўлиши мумкин? Ўзбекистон ва Венгрия меҳнаткашлари ўртасида шундай дўстлик бор. Тошкентлик кабелчилар Будапештдаги электр машиналари ва кабель заводидаги ҳамкасблари билан бир неча йилдан бери хат ёзишиб туришибди. Улар фақат хат алмашинибгина қолмай, ишчиларча чинакам дўстлашиб, тажриба алмашмоқдалар. Тошкентлик Мирсоатов билан будапештлик кабелчи Нандор Туйфель бригадалари бир-бирлари билан мусобақалашмоқда.

Пахтамизнинг шуҳрати Венгрия тўқимачиларига ёйилган бўлса, биз ўз ишлаб чиқаришимизда Венгрияда тайёрланган саноат холодильник установкалари, турли ўлчов асбоблари, металларга ишлов берувчи станоклар ва бошқа маҳсулотлардан мамнуният билан фойдаланаяпмиз. Ўзбекистон Венгрияга экскаваторлар, химия саноати машина-ускуналари, тўқимачилик машиналарининг запас қисмлари, радиолампалар ва бошқа маҳсулотлар жўнатиб туради. Венгриянинг пойафзал трикотаж ва саноатнинг бошқа тармоқлари маҳсулотлари Ўзбекистонда манзурдир.

Ўзбекистон ва Венгрия олимлари ўз ишларида бир қанча масалалар юзасидан ҳамкорлик қилмоқдалар. Доимо турли делегациялар алмашиб турамиз.

Жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби, совет халқининг содиқ дўсти ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши бизда сўнмас из қолдирди.

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

16 майда Венгрия Социалистик Ишчи Партияси Марказий Контроль комиссиясининг раиси, Венгрия Халқ Республикаси Давлат Мажлисининг депутати Янош Бруттьо бошчилигидаги Венгрия маданияти декадаси қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилиндилар.

Венгриялик меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов самимий табриклади. У, қардош социалистик давлат вакилларини республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган ютуқлар билан таништирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

САБЗАВОТ ВА САВДО

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг сиҳат-саломатлиги, фаровон ҳаёт кечириши йўлида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Деҳқонларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш йўлида кейинги икки-уч йил ичида қилинаётган ишлар бунинг яна бир ёрқин тимсолидир. Пахтакор хўжаликларда хўжалик ҳисобининг жорий этилиши, механизаторлар бошлиқ нарядсиз ишлайдиган звенолар ташкил қилиниши пахта ҳосилини оширишда кам меҳнат сарфлаб, мўл ҳосил етиштиришда, энг муҳими колхозчиларнинг даромадини кўпайтиришда жуда катта роль ўйнамоқда.

1967 йилдан бошлаб сабзавот етиштирувчи колхозларда ҳам хўжалик ҳисобида ишлайдиган звенолар ташкил этилмоқда. Бу усулнинг афзалликларини дастлабки вақтларданоқ деҳқонларимиз сезиб унга меҳр қўймоқдалар. Деҳқончилик ишлари янгича усулда ташкил этилган хўжаликларда дастлабки қувончли натижа шу бўлдики, уларда сабзавот экинларининг мўлжалдаги хили тўла-тўкис экиб олинди ва экиш белгиланган муддатларда, қисқа фурсатларда сифатли ўтказилди. Буларнинг ҳаммаси Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи йилида картошка, сабзавот, полиз экинлари ҳосили барвақт етилишидан дарак бериб турибди.

Деҳқонларимиз эртаги, ўртаги ва кузги экинларнинг ҳаммасидан мўл ҳосил етиштирамиз, деб қатъий айтмоқдалар. Бунинг учун шу кунларда эртаги экинлар юқори сифатли парвариш қилинмоқда. Дастлабки ҳосил — кўк пиёз, редиска, карам шаҳар меҳнаткашларига етказиб берилмоқда. Тошкентда ўтган йили бўлган зилзила туфайли анчагина экин ерлари қурилиш массивларига, магистрал йўлларга берилди. Аммо аҳдига вафодор қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зўр ғайрат, фидокорлик билан меҳнат қилиб ва мавжуд ерлар ҳосилдорлигини ошириб ўша қурилишга кетган ерлар ҳиссасини ҳам чиқарамиз, демоқдалар. Шу жиҳатдан олиб қараганда Калинин районидаги Навоий номли, «Ленин йўли», «Москва», Оржоникидзе номли, генерал Собир Раҳимов номли, Охунбобоев номли, Куйбишев номли, Оржоникидзе районидаги «Коммунист», «Маданият», Янгийўл районидаги Свердлов номли, Калинин номли колхозларда амалга оширилаётган тадбирлар тақдирга сазовордир. Бу ва шулар сингари хўжаликларда эртаги картошка, сабзавот экинлари бултургига қараганда кўп майдонга экилди. Далаларда бўлсангиз меҳр билан парвариш қилинган картошка, помидор, сабзи, пиёз, карам, ош лавлаги ва бошқа экинлар яхши ўсиб ривожланаётганлигини, мўл ҳосилдан дарак бериб турганлигини кўрасиз. Мўлжалдагига қараганда кўп майдонларга картошка ва сабзавот экилганлиги, ҳосилдорликни ошириш учун қизғин кураш кетаётганлиги бу йил тайёрлов ва савдо ходимларининг иш масъулиятлари ошишини, иш ҳажми кўпайишини тақозо қилади. Демак, ана шу мўл ҳосилни қабул қилиб олиш, меҳнаткашларга ўз вақтида уринтирмай, етказиб беришларини ташкил қилишда оперативлик кўрсатиш ҳар жиҳатдан муҳимдир.

Хўш, тайёрлов ва савдо ходимлари ана шундай мўл-кўл ҳосилни ўз вақтида сансоларликка йўл қўймай қабул қилиб олишга, сотишни ташкил этишга тайёрмилар? Афсуски, улар бунга тўла-тўкис тайёр эмаслар.

Куни-кеча Тошкент область партия комитетида бўлган йиғилишда карам, помидор ва бошқа сабзавот маҳсулотлари солинадиган идишлар, қабул пунктлари мавсумга жуда ёмон тайёрланаётганлиги алоҳида қайд қилинди. Шу вақтгача бирон хўжалик эртаги экинлар маҳсулотини соладиган идишларни олмаган. «Наварбек» совхозига 20 минг яшик керак. Лекин шулардан биттаси ҳам ҳозирланмаган. Калинин районидаги Навоий номли колхоз раиси Нурулла Саидовнинг айтишига қараганда бу хўжалик юбилей йилида ўтган йилдагига қараганда анча кўп ерга — 155 гектар ерга эртаги картошка, 90 гектар ерга эртаги помидор экkan. Деҳқонлар ҳосиллари пишиб етилаётган сари уни қабул қилдириш, сотиш тўғрисида ташвишланмоқдалар. Бироқ шу колхоздан келадиган маҳсулотларни қабул қилиб олувчи пунктда кетаётган тайёргарлик ишлари мутлақо қониқарсиз. Шунга қарамай, юқори тайёрлов органлари бу тўғрида астойдил бош қотирмаётирлар.

Йиғилишда яна бир муҳим, масъулиятли масала устида гап юритилди. Сабзавот маҳсулотлари сотиладиган, сақланадиган қурилиш объектларида иш ниҳоятда суст олиб борилмоқда. Тошкент аҳолисини ёзин-қишин картошка, сабзавот, полиз экинлари ва боғдорчилик маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаб туриш учун даставвал етарли миқдорда махсус омборлар, катта холодильниклар бўлиши керак. Ана шундай объектларни қуриш планлаштирилган. Очиғини айтиш керакки, бу муҳим қурилиш объектларидаги ҳозирги аҳвол тайёрлов ва савдо органларининг талабига мутлақо жавоб бермайди. Тошкент шаҳар Совети бу йил сабзавот, мева билан савдо қиладиган тармоқларни ўтган йилдагига қараганда икки марта кўпайтиришни мўлжалламоқда. Бунинг учун жуда кўп дўконлар, павильонлар, ларёклар очилиши керак. Аммо бу ишларни амалга оширадиган қурилиш бошқармалари, трестлари жуда ёмон ишламоқдалар.

Шу йилдан бошлаб 69 жойдаги дўкон сабзавот сотиш учун колхозлар ихтиёрига берилди. Бундан мақсад далада тайёрланган маҳсулотни учинчи ташкилотнинг иштирокисиз тўғридан-тўғри сотишга олиб келишдан иборатдир. Савдо ташкилотлари ана шу дўконларни бўшатиб беришга тайёр турганлари ҳолда Калинин ва Оржоникидзе районидаги айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ўз ихтиёрларига топширилган ана шу дўконларни қабул қилиб олишга панжа орасидан қарамоқдалар.

Йиғилишда яна таъкидланганидек, катта завод ва корхоналар қошида сабзавот ва мева билан савдо қилувчи дўконлар очиш ишлари ҳам талабга жавоб бермайди. Агар завод ва фабрикаларнинг раҳбарлари ўз корхоналари яқинида ана шундай дўконларнинг очилишига яқиндан ёрдам берсалар, колхозчи деҳқонлар бу дўконларни зарур миқдорда картошка, сабзавот ва мева билан узлуксиз таъминлаб туришни ўз зиммаларига оладилар.

Областимиз сабзавотчилари бу йил ҳар қачонгидан яхшироқ ишлаш, Тошкент шаҳар меҳнаткашларини ва бошқа шаҳарлар аҳолисини деҳқончилик маҳсулотлари билан кўпроқ таъминлаш учун зўр ғайрат билан курашмоқдалар. Ҳақ тўлашнинг янги усули ҳосилдорликни кескин оширишда катта роль ўйнайди. Барча колхозларнинг раҳбарлари, партия ва совет ҳамда қишлоқ хўжалик органлари зиммага олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилиши устидан доим назорат қилиб туришлари, бирор колхозда ҳам кам ҳосилли, қолоқ звенонинг, бригаданинг бўлишига йўл қўймасликлари, пландан ташқари етиштирилган маҳсулотнинг 80 процентини ўша звено ёки бригада аъзоларига бўлиб беришни таъминлашлари керак. Шундагина колхозчи деҳқонларимиз бир-ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қиладилар ва мўлжалдаги мақсадга эришадилар.

Йиғилишда муҳим масалалар ўртага ташланди. Колхозларимиз йил сайин кўплаб сабзавот маҳсулотлари етиштираётган бўлсалар ҳам, аммо у тўлалигича меҳнаткаш аҳолига етиб келмаётир. Чунки баъзи тайёрлов органлари ва савдо ташкилотларининг масъулиятсизлиқ билан ишлашлари натижасида колхозлардан келтирилган молларнинг сарасини олиб сотарлар олиб қўймоқдалар, уни икки-уч марта юқори баҳода ишчи-хизматчиларга сотмоқдалар. Бунга чек қўйиш вақти аллақачон келди. Агар сабзавот билан савдо қилувчи дўконларда иш тартиби яхши йўлга қўйилса, у ерда ҳалол, виждонли одамлар ишласа, шу билан бирга савдо ходимлари учун зарур бўлган ҳамма шароит яратиб берилса, деҳқон маҳсулоти бузилмай, олиб сотар қўлига тушмай меҳнаткашларга бориб етади. Аҳолининг талабини ва эҳтиёжини қондириш учун корхоналар қошида, шу билан бирга одамлар кўп тўпланадиган соя-салқин жойларда сабзавот дўконлари, павильонлари, ларёклари очиш ҳар жиҳатдан муҳимдир.

Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи бўладиган 1967 йилда барча совет кишилари қатори областимиз меҳнаткашлари, деҳқонлари, боғбонлари, чорвадорлари фидокорлик билан меҳнат қилиб эл дастурхонини обод этиш учун курашаётирлар. Бу курашда ҳар бир киши актив қатнашиши, ташаббус кўрсатиб меҳнат қилиши керак. Ана шундагина кўзланган мақсадга эришилади ва эл-юрт олдида юзимиз ёруғ бўлади.

* * *

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари **М. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

Йиғилишда илғор сабзавотчиларга ва чорвадорларга кўчма Қизил байроқлар топширилди. Калинин районы ва шу райондаги «Қорасув» совхози Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳамда республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олди. Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз ва «Қорасув» совхозга чорвачиликни ривожлантириш ва маҳсулдорлигини ошириш юзасидан биринчи кварталда яхши натижаларга эришганликлари учун область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқлари берилди.

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ ЯНГРАЙВЕРСИН!

ЎЗБЕКИСТОНДА ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИ

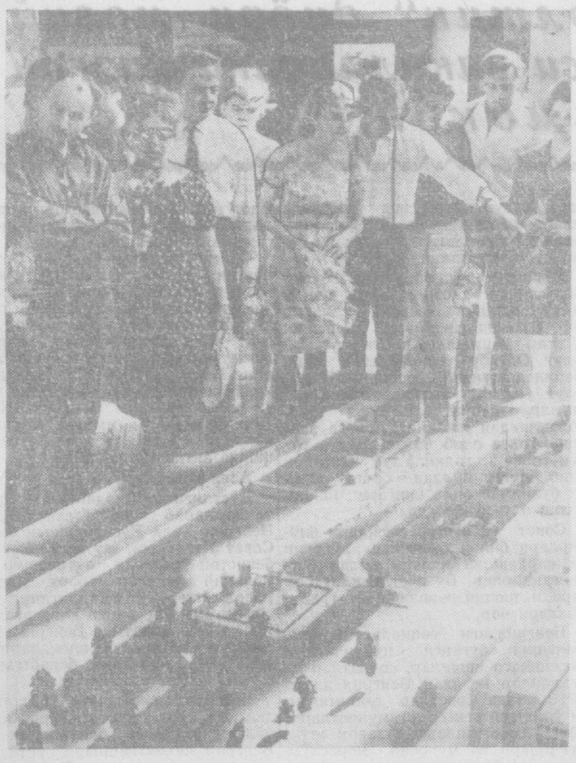

ВЕНГРИЯ Халқ Республикасидан келган азиз меҳмонлар дастлабки куниёқ пойтахтимизнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар. Улар республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ҳам бўлдилар. Суратда: меҳмонлар виставка залларидан бирида.

Аттила ЙОЖЕФ.

СЎНГГИ ЖАНГЧИ

Фабрика дудила қорилган лойнинг
Нохуш ҳиди келар димиққан тунда,
Қалбимдан жой олди бир улуғ руъё,
Дедим, мен ер, кўча фарзанди шунда.
Шундан буён юрак бўлди ол ғунча,
Унинг гулу кўркин қучган ер юзи,
Ул электромагнит тўлқини симон,
Ейилмоқда унинг ҳаётбахш иси,
Шундан буён тюрьма ва на казарма,
На черков сўзимни қулатмас тоғдан.
Бошимда парвона айтган ҳар сўзим,
Сўз очмам ҳеч қачон мен ўзга ёқдан.
Агар мен йиғласам — жаҳон бағри қон,
Агар мен ҳайқирсам, қулар тожу тахт,
Агар мен қувонсам жилмаяр тангри,
Қиш ўрнини баҳор эгаллар шу вақт.
Тақдирга ишонгум, қалбим ҳамроҳим,
Ажиб мўъжизалар кутар йўлида.
Ихтирос нурлари ёғилиб юздан,
Казарма, тюрьмалар қулар қўлидан.
Истиқбол оташин бари менда бор,
Сўнгги жангчи деймаи шу — чун ўзимни.
Жанговар байроғим олға интилмоқ,
Унга бағишлайман йўл ва сўзимни.
Кўкка шод ирғитиб қулоқчинимни
Ҳаёт мени куйлар қувончли кунда,
Мен кўзгу бўламан қалбларингизда,
Деймаи, мен ер, кўча фарзанди шунда.

Русчадан таржима.

ҚАРДОШ ҚЎШНИМИЗ

Фашистлар Германияси ва унинг шерикларини тор-мор қилган совет қуролли кучлари венгер халқига озодлик келтирди. Венгрия меҳнаткашлари кўп асрлик ўз тарихида биринчи марта ажнабий ва маҳаллий золимларнинг ҳукмдорлигидан халос бўлдилар.

Жаҳон реакцияси Венгрияни капиталистик ривожланиш йўлига қайтаришга кўп марталаб уриниб, кўрди. Аммо янги, озод давлат меҳнаткашлари ўз содиқ дўстларининг ёрдамига таяниб, бу уринишларнинг ҳаммасини яксон қилдилар.

Венгрия Халқ Республикаси жаҳон социалистик лагерида ўз ўрнини мустаҳкам эгаллаб олди ва муваффақиятли равишда янги турмуш қурмоқда. Ҳозир Венгрия ўзининг учинчи беш йиллик планини катта завқ ва шавқ билан амалга оширмоқда. Бутун мана шу йўлларда у саноатини зўр бериб ривожлантириб келди. Натижада Венгрия саноати маҳсулот ишлаб чиқаришни урушдан олдинги даврдагига нисбатан беш баравардан зиёдроқ кўпайтирди.

Саноатнинг асосий турлари — металлургия, химия, машинасозлик, электр-техника, кўмир саноати тармоқлари биринчи галда кенгайтирилмоқда. Ҳозир мамлакат йилига 30 миллион тонна кўмир, 2,5 миллион тонна пўлат, 2 миллион тоннага яқин прокат ва бошқа кўпгина саноат маҳсулотлари ишлаб чиқармоқда. Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида 53 та химия заводи қурилди.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг программасига кўра, Венгрия ўзида етишмаётган хом ашёни, жумладан, совет нефтини етарли миқдорда олиб турибди.

Венгрия саноатининг маҳсулоти жаҳон талабларининг юксак даражасига жавоб берадиган маҳсулотлар бўлганлиги сабабли бу маҳсулотларнинг бозори чаққон. Венгрия Халқ Республикасининг экспортида машиналар улуши 30 процентни, истеъмол моллари эса экспортнинг қарийб тўртдан бир қисмини ташкил қилади. Демак, Венгрия чет мамлакатларига хом ашёдан кўпроқ тайёр маҳсулотларни сотмоқда. Унинг савдо балансида социалистик лагерь мамлакатлари 70 процентни ташкил қилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги Венгриянинг эҳтиёжларини таъминлаш билан бирга ўз ҳосилининг бир қисмини четга чиқариб сотиш учун ҳам бермоқда. Ҳозир Венгрияда етти миллион тоннадан кўпроқ дон маҳсулоти, 3,5 миллион тоннага яқин қанд маҳсулоти ва бошқа кўпгина деҳқончилик маҳсулоти етиштирилмоқда.

Мамлакатда помешчикларнинг ер эгалиги аллақачон тугатилди. Ҳозир ерларнинг деярлик ҳаммаси кооператив хўжаликлар қўлида бўлиб, халқнинг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини шу хўжаликлар таъминламоқда.

Венгрия Халқ Республикаси Совет Иттифоқи билан қизғин савдо қилиб, темир-руда, кокс, ёғоч-тахта, пахта сотиб олмоқда. Бунинг эвазига у бизга саноат буюмлари, ҳар хил консервалар ва шу каби молларни етказиб бермоқда.

Бу йил Венгрия саноатида янги иқтисодий сиёсат жорий қилина бошлайди.

Ўтган чорак аср мобайнида Венгрияда маданият, фан ғоят юксалди. Мамлакатда жуда кўп ўқув юртлари, театрлар, кутубхоналар, илмий тадқиқот институтлари очилди. Ҳозир Венгрияда қурилаётган атом реактори кўпгина техникавий проблемаларни ҳал қилишни тезлаштириш имкониятини беради. Китоб нашр этиш иши мамлакатда кенг ривожланди. Венгер халқининг санъати чет мамлакатларда катта обрўга эга.

Венгрия халқаро ҳаётда актив қатнашмоқда. У, жаҳондаги 70 дан кўпроқ давлат билан дипломатик муносабат боғлаган.

Ўзбекистонда Венгрия Халқ Республикаси маданияти декадасининг ўтказилиши қардош халқларимиз дўстлигини мустаҳкамлашга янада ёрдам беради. (ЎзТАГ).

ВЕНГРИЯ ТАСВИРИЙ САНЪАТИ

Қардош венгер халқининг тасвирий санъати ранг-баранг ва узоқ тарихга эга. XIX аср венгер халқи санъатининг гуллаб-яшнаган даври дейиш мумкин. Бу даврда венгер миллий тасвирий санъат мактаби юзага келади. Бу мактабнинг пайдо бўлишида, венгер тасвирий санъатининг ривожланишида эмиграциядан қайтиб келган венгер миллий маданиятининг атоқли арбоблари катта роль ўйнайдилар. Улар Венгрияга қайтганларидан кейин ижодий ишларини кенг кўламда бошлаб юборадилар. Ана шундай самарали ижод қилган атоқли мўйқалам соҳибларидан бири, портрет рассомчилигининг моҳир санъаткори Миклош Барабаш (1810—1898)дир. Барабаш 3000 га яқин турли портретлар яратган. Унинг чизган расмларида реалистик элементлар кўзга яққол ташланиб туради.

Буюк венгер реалисти М. Мункачи ижодиёти венгер реалистик тасвирий санъатининг ривожланишига катта таъсир кўрсатди. Унинг ижодиётида венгер халқининг бошидан кечирган азоб-уқубатлари, икки томонлама жабр-зулм остида ҳаёт кечирганлиги ўзининг ёрқин ифодасини топган. Мункачи изидан борган ва унинг реалистик ижодиётини давом этганлардан бири унинг дўсти Ласло Таалдир. Ласло Талл, шунингдек реалист мўйқалам соҳибларидан Инре Ревес (1859—1944) ва бошқа кўпгина рассомлар ўз ижодиётларида венгер халқи ҳаётини реалистик бўёқларда чизиб қолдирганлар.

Рассом Адольф Феньеш (1867—1945) ўзининг «Камбағалнинг ҳаёти» деган картиналар сериясида эксплуатация этилган миллион-миллион кишиларнинг оғир ҳаётларини ёрқин бўёқларда чизиб қолдирди. Унинг жигарранг бўёқларда чизилган картиналари одамлар бошидан кечирган чексиз азоб-уқубатларни ҳикоя қилади. М. Мункачи таъсири остида XIX аср охирларида Венгрия ишчи синфининг ҳаёти ва олиб борган курашини ифода этувчи тасвирий санъат анча ривожланди.

Венгер халқининг тасвирий санъати Венгрияда халқ демократияси ўрнатилгандан кейин беқиёс равнақ топди. Ҳозирги вақтда Венгрия халқ республикасида мўйқалам соҳибларининг кўпсонли усталари ижодий иш олиб бормоқдалар. Уларнинг ҳаммаси Венгрия рассомлар союзи атрофига бирлашган. Венгрия рассомларининг ижодиёти миллий характерларга эга бўлиб, янги демократик маданият замирида ривожланиб бормоқда. Венгер рассомларининг янги авлоди яратаётган полотнолар венгер халқининг тасвирий санъатга бўлган юксак талабларидан далолат беради. Венгер рассомларининг кўп полотнолари асосан Венгрия халқи ҳаётининг турли соҳаларини ёритишга, уларни миллий манзаралар фонида тасвирлашга қаратилгандир.

Венгер рассомларининг кўпчилик асарлари 1919 йилдаги Венгрия социалистик революцияси темасига бағишлангандир. Шунингдек, ҳозирги замон темаси венгер рассомлари ижодида катта ўрин эгаллаб келмоқда. Бу тема Янош Сурчик, Шандор Вечеши, Янош Блашки ва бошқалар ижодида кенг ўрин олган. Улар ижодиётида Венгрия санъатининг бадиий традицияларн ўзининг мужассам бирлиги ифодасини топган. Улар ҳозирги замон темасига, ёрқин образлар яратишга катта эътибор бермоқдалар. Улар социалистик реализм санъати учун кураш олиб бормоқдалар.

Будапешт шаҳрининг Сазадош кўчасида «Рассомлар шаҳарчаси» тузилганига 1966 йилда 50 йил тўлди. Бу ерда атоқли рассомлар яшаб ижод этиб келмоқдалар. Бу ерда истиқомат қилувчи мўйқалам соҳибларининг кўплари талантли ёш санъаткорлардир. Улар ўз ватанларининг ижтимоий ҳаётида актив қатнашиб келмоқдалар.

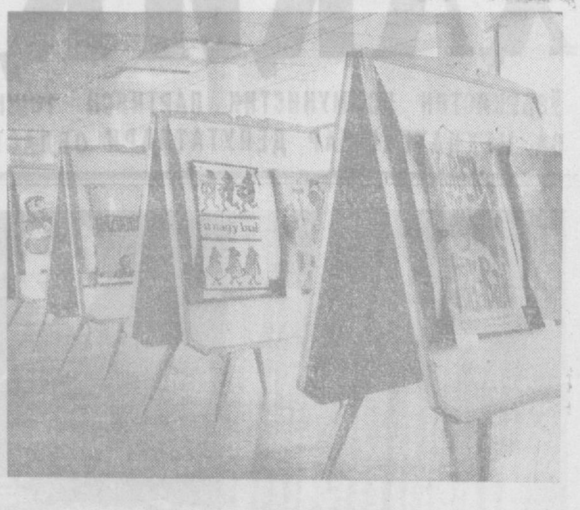

Суратда: виставка залларидан бирида.

Ёш ҳайкалтарош Виктор Коллонинг исми мамлакатда кўпчиликка маълумдир. Унинг қўли билан бир қанча монументал скульптура композициялари яратилган. Бу композициялар контрреволюция қурбонларига қўйилган ҳайкалдир. Улар Будапештдаги Республика майдонига ўрнатилган.

Ҳайкалтарош Ференц Коваче, Дъерд Шегешди ва бошқалар томонидан яратилган монументал скульптуралар Венгриянинг турли шаҳарларидаги майдонларига қўйилган. Бу ҳайкаллар самарали ижодий маҳорат натижасида яратилган.

Қардош венгер мўйқалам усталари орасида совет ёзувчиларининг асарларига суратлар ишлаб келаётган бир қанча моҳир рассомлар ҳам бор. У рассомлар сурат чизган китоблар орасида Д. Фурмановнинг «Чапаев», Н. Островскийнинг «Пўлат қандай тобланди» ва бошқа ёзувчиларимизнинг асарларини кўрсатиш мумкин. Кўпгина венгрия рассомлари юксак ижодий муваффақиятларга эришганликлари учун ўз ҳукуматлари томонидан юксак мукофотларга сазовор бўлганлар. Мукофот олганлар орасида рассом Эдит Галамбошни кўрсатиш мумкин. У бизнинг мамлакатимизда бир қанча вақт яшаб, мамлакатимиз халқларининг ҳаёти ҳақида бир қанча этюд ва зарисовкалар яратди ва уларни Будапештда ташкил этилган виставкада намойиш қилди. Венгрия халқ рассоми Жигмонд Кишфалуди Штробл СССР рассомлар академиясининг фахрий аъзоси қилиб сайланган.

Венгрия рассомларининг ижодий виставкалари чет элларда ва шу жумладан бизнинг мамлакатимизда ҳам тез-тез уюштириб турилади. Бизнинг мамлакатимизда Венгрия рассомлари томонидан яратилган йирик полотнолар халқимиз орасида машҳур. Кеча бизнинг қуёшли республикамизда Венгрия маданияти декадаси очилди. Қардош Венгрия халқ республикасидан атоқли маданият арбоблари, шу жумладан машҳур мўйқалам соҳиблари меҳмон бўлиб келдилар. Тошкентда, шунингдек республикамизнинг турли областларида венгриялик азиз меҳмонлар билан учрашувлар ўтказилади. Халқимиз венгер рассомларининг ижодиёти билан танишишни орзиқиб кутмоқда. Республикамиз пойтахтида декада муносабати билан венгер тасвирий санъат асарлари кўргазмаси очилади. Бу кўргазма венгер маданияти декадаси халқларимиз орасидаги дўстликни, маданий алоқаларни янада мустаҳкамлашда янги бир ёрқин кўрикка айланади.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

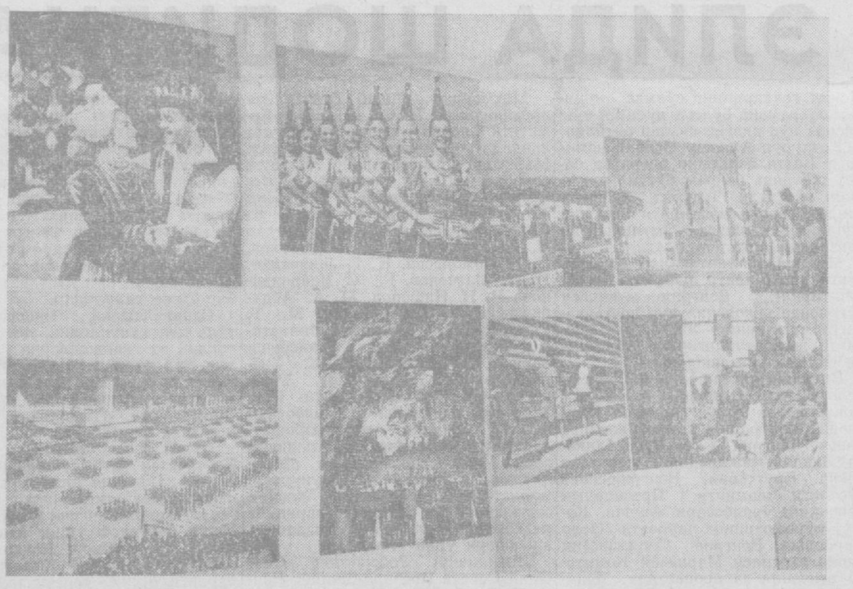

Округ офицерлар уйида очилган Венгрия бадиий фотовиставкасида.
И. Глауберзон, В. Сироткин фотолари.

„ЯНВАРДАГИ ОБЛАВА“

КИНО

Ўзбекистонда зўр муваффақият билан ўтаётган Венгрия Халқ Республикаси маданияти декадаси кунларида республикамиз меҳнаткашлари бу талантли халқнинг киносанъати намуналари билан янада кенгроқ танишиш имкониятига эга бўлдилар. Санъат саройида венгер киноарбоблари билан бўлган учрашувдан кейин режиссёр Андраш Ковачнинг сўнгги бадиий фильми «Январдаги облава» намойиш қилинди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари бу фильмни илк бор томоша қилдилар. Фильм қисқа вақт ичида ҳозирги замон Венгрия кино-санъатининг энг яхши ва характерли асари сифатида шуҳрат қозонди. У Карлови Варида бўлиб ўтган халқаро кинофестивалнинг энг юқори мукофотига сазовор бўлди.

Ҳақиқатан ҳам бу асар кўтарган темаси, талқин этган ғояси, бадиий тасвирий воситаларининг теранлиги билан алоҳида ажралиб туради. Айниқса қора кучлар учинчи жаҳон урушини бошлаб юбориш учун зўр бериб уринаётган ва турли жойларда янги фашистик газандалар бош кўтариб чиқаётган ҳозирги бир даврда бу фильмнинг актуаллиги, қиммати янада ортади.

Фильмда иккинчи жаҳон уруши қирғинлари авж олган бир даврда венгер халқи бошига тушган оғир фожиали кунлар ва ўша маъшум дамларда юқоридан бўлган буйруқни кўр-кўрона бажариб, ўша ёвуз жиноятларга беихтиёр шерик бўлган фашист Хорти армиясининг солдат ва офицерлари тақдири, руҳий изтироблари асосий ўринда туради.

Фильмнинг тўрт қаҳрамони 1942 йилда Нови Сад деган Венгрия шаҳарчасида рўй берган фашистлар қирғини иштирокчиларидан бўлганлар. Ўша даҳшатли кунларда майор Бюки, капитан Тарпатаки, прапоршчик Поздор, оддий солдат Сабо авахта хонасида ўтириб навбатдаги сўроқ олдидан ўз бошларидан кечирган оғир дамларни хотирлаб, ўша қонли воқеаларда қанчалик иштирок этганликларини чуқур мушоҳада қиладилар. Буларнинг ҳар бири уруш туфайли қирғин гирдобига тортилган ва немис-фашист каллакесарларининг разил жиноятларини амалга оширишда қурол бўлиб қолган эдилар. Уларнинг ҳар бири солдат эди. Буйруқни бажаришга мажбур эди. Аммо бу солдат ва офицерлар ўша машъум жиноятларни амалга оширишда қанчалик жонбозлик кўрсатганликлари фильм сюжетига моҳирлик билан қистириб ўтилган жуда кўп эпизодлар орқали бирма-бир фош қилиб борилади.

Майор Бюки ҳам ана шу қонли, фожиали воқеаларнинг иштирокчиси, балки ижрочиси. У чиройли хотини, ширин-шакар болалари билан бахтиёр эди. Хизмат орасида бўш вақт топиб, уйига кириб, ана шу тотли ҳаёт нашъасини сурарди. Лекин қирғин авж олиб, фашистларнинг пайтавасига қурт тушиб саросима бўлиб қолганларида майор Бюки ҳам ана шу жаллодлар аламони гирдобига тортилди. У хотини ва болаларини қидирди, излади, лекин топмади. Бунинг устига ўлимга маҳкум этилган фуқоролар орасида бола-чақасини излаб юрар экан, лаънати полковник Грашши уни ҳоли жонига қўймай ўзи билан олиб юради. Маҳбусларни эса пастга-муз қотган Дунай дарёсига олиб бориб бирма-бир отиб, сув тагига чўктириб юбораверадилар.

Бу қирғинликнинг иш бошилари куракда турмайдиган баҳона топган эдилар. Улар яҳудийларни ва Сербиядан ўтган партизанларни ушлаш ва ўлдириш ҳақидаги олий буйруқни бажараётган эдилар. Бу қирғинда ҳеч қандай гуноҳи бўлмаган венгер оилаларининг ҳам ёстиғи қуриди. Майор Бюки мана тўрт йилдирки хотин бола-чақаси тақдирини билолмай гаранг. Ҳозир у билан авахтада ёнма-ён ўтирган Тарпатаки, Поздор, Саболар ҳам ана шу воқеалар гирдобида қолган эдилар. Ўша пайтда вокзал бошлиғи бўлган Тарпатаки кўринишда мулойим, одамгарчиликни биладиган киши. У атрофда рўй бераётган воқеаларга танқидий назар билан қарамайди, балки олинган буйруқни бажонидил бажаради, аҳолини облава қилиш, тутқинларни бир ерга тўплаш, уларни Дунай соҳилига ҳайдаб олиб боришда фармонбардорлик қилади, амали, ҳарбий бурчи туфайли шу жиноий ишга ҳисса қўшади. Ана ўша воқеалар тўфонида балки майор Бюкининг хотин бола-чақасини ҳам кўргандир. Ҳар қалай унинг ҳикояларига қараганда ва экранда қайта тикланган воқеаларни кузатганда шундай хулосага келиш мумкин. Бу гаплар асабийлашиб бораётган майорнинг кўнглига даҳшатли ғулғула солади.

Прапоршчик Поздор эса ўша фашистлар қутирган даврда босқинчилик, талончилик қилган солдатлар орасида эди. У ашаддий қутурган талончи Дорнер галасига қўшилиб тинч одамлар уйини титкилаб, ичкилик топиб олиб ичишдан қайтмайди, ёлғиз ўзи ўша бегуноҳларни бевосита отиб ўлдирмаганидан хурсанд. Фақат ўша жаллод командирларга дастёрлик қилган. Энди манави авахтада бу қилмишларини ҳам қоралайди.

Солдат Сабо эса одамларни ўзи бевосита ўлдирмаган. У музнинг ўйилган ерига отилганларни шўнғитиб туриш осон бўлсин учун ходалар олиб келиб берган, холос. Ана ўшанда Сабо майорнинг хотинини-хушқомат, чиройликкина жувонни болалари билан кўрган, уни ҳам ўлдириб, Дунай музи остига ташлаганларининг гувоҳи бўлган эди. Бу воқеаларни айтиб берганида, бу аччиқ ҳақиқат Бюкининг аъзойи баданини ларзага келтиради, у чидай олмай, ботинканинг пошнаси билан уриб Сабони ўлдиради. Бу даҳшатли воқеалар асар руҳининг нақадар ҳаққонийлигини, эпизодларнинг шафқатсизлик билан талқин этилганлигини таъкидлайди.

Режиссёр Андраш Ковач бу ерда зўр реалист, дадил антифашист, ҳақгўй санъаткор эканлигини намойиш этолган. Айниқса унинг ана шундай нохуш, қалтис, қонли воқеаларни суратга олиши ва ҳақиқатни илдизигача очиб, таҳлил қилиши ниҳоятда ибратлидир.

Режиссёр-мутафаккир санъаткор «Одамлар, ҳар қандай шароитда ўйлаб иш қилинглар, ахир бир кун жавоб берасизлар, қилмиш қидирмишдир» деб ҳайқиради. Бу санъаткорнинг гражданлик овози баралла янграйди. Режиссёр ёзувчи Т. Черешнинг повестини экран тилига кўчирар экан, ана шу ғояни бўрттириб, бадиий лавҳаларда ниҳоятда таъсирли ва ифодали талқин қилган. Фильм бошдан оёқ зўр эътибор, ҳаяжон билан томоша қилинади.

«Январдаги облава» фильмидан кадр.

Бунда ўйнаган актёрлар маҳорати томошабинни ҳаяжонлантиради. Золтан Латинович яратган майор Бюки образида унинг хушбичимлиги, серҳаракатлиги, болажонлиги, серзардалиги, изтироби, ҳар бир эпизоддаги кайфияти аниқ ифода этилган. Актриса Маргит Бара эса унинг хушрўй, софдил, ёқимли хотини образини яратган.

Иван Дарваш яратган капитан Тарпатаки образи, Тибор Силади гавдалантирган прапоршчик Поздор, Адам Сиртеш ўйнаган солдат Сабо образлари ўз хислатлари, фазилат ва иллатлари билан алоҳида ажралиб туради.

Оператор Ференц Сечени бу қийин фильмни, ранг-баранг лавҳаларни суратга олишда аниқ кадрлар, деталлар топган. Айниқса оқ фонда юз бераётган қора қилмишлар бўрттириб берилган.

«Январдаги облава» фильми фашизм кучларига қарши курашда кучли қурол бўлиб қолади, миллион-миллион томошабинларга янги қирғинлар олдини олинг, дея сабоқ беради.

Маҳмуд ЯҲЁЕВ.

ЎЗБЕК ЭЛИДА ШОДИЁНА

(Боши 1-бетда).

Қардош халқларимизнинг чамбарчас дўстона алоқаларини таърифловчи мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бу мисолларнинг ҳаммаси совет ва венгер халқларининг дўстлиги мустаҳкам ва бузилмас эканлигидан далолат беради. Енгилмаслик манбаи, келажак ғалабаларнинг гарови мана шундадир.

Бу кунларда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқлари планетамизда социализмнинг тантанавор юришини бошлаб берган Октябрь юбилейига тайёргарлик вужудга келтирган мисли кўрилмаган сиёсий ва меҳнат ташаббусига тўлиб-тошган. Қимматли венгер дўстларимиз, сизнинг мамлакатингизда ҳам ишлаб чиқариш коллективлари, қишлоқ кооперативларининг мана шу сана шарафига мусобақаси кенгайиб бораётганлигини биламиз. Венгрияда юбилейга фильмлар, китоблар, санъат асарлари бағишланмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги мамлакатларимиз халқлари улуғвор дўстлигини янада мустаҳкамлаш йили бўлиб қолажагига шубҳамиз йўқ.

Дўстлигимиз пойдеворига яна бир қимматли ҳисса бўлиб тушадиган декада кунларида сизни тикланаётган Тошкент бинокорлари ва Фарғона водисининг пахтакорлари, Навоий химиклари ва қадимий Самарқанд аҳолиси, элимизнинг ҳар бир чеккасидаги меҳнаткашлар нон-туз билан кутиб турибдилар. Сизни ҳамма ерда энг азиз ва қимматли меҳмон сифатида кутиб турушибди.

Азиз венгер дўстларимиз, ўзбек халқининг ажойиб мазмунли тўла ҳаёти кўз ўнгингизда намоён бўлади. Бу халқ Коммунистик партия раҳбарлиги остида ниҳояти ярим аср мобайнида ўз ўлкасини чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкасидан қишлоқ хўжалиги, илғор маданияти юксак тараққий қилган, гуллаб-яшнаган индустриал республикага айлантирди. Биз буларнинг ҳаммасини ленинча миллий сиёсат, совет халқлари қардошларча дўстлигининг гавдаланиши деб биламиз. КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган Ўзбекистон меҳнаткашлари мамлакатимизда коммунизмнинг моддий техника базасини яратиш учун курашдаги куч-ғайратларини кўпайтириб, социалистик ҳамкорлик қудратини ўстиришга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Ўзбекистондаги Венгрия маданияти декадаси қардошларча муносабатларимиз, бузилмас ва абадий дўстлигимизни янада мустаҳкамлаш ва яшнатишдек олижаноб ишга хизмат қилади деб қаттиқ ишонамиз. Декаданинг катта аҳамияти ҳам мана шундадир.

Азиз меҳмонларимиз, венгер дўстларимиз, сизни яна бир марта қизғин табриклашга руҳсат этгайсиз. Хуш келибсиз, азиз дўстлар!

Яшасин Совет Иттифоқи ва Венгрия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги абадий ва бузилмас дўстлик!

Жаҳон социализм системаси мустаҳкамлансин ва яшнасин!

Минбарда Венгрия делегациясининг раҳбари Янош Бруттьо.

Азиз ўртоқлар, қадрли дўстлар! — дейди у ўз нутқида:

Бизларни, Венгрия — Совет дўстлиги жамияти делегациясини ва венгер санъати намояндаларини самимий, дўстона кутиб олганлигингиз учун ўз номимдан, шунингдек делегациямиз ва артистларимиз номидан астойдил миннатдорчилик билдиришимга ижозат бергайсиз. Биз сизларга венгер халқининг саломини ва қардошлик тилакларини, шунингдек Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадарнинг шахсий саломини келтирдик. Янош Кадар сизнинг гўзал малакатингизда бир неча йил муқаддам бўлиб, шу вақтга қадар бу ерда ўтказган кунларини ҳамиша завқ билан эслаб туради.

Биз венгерлар Совет Иттифоқининг қардош халқлари билан учрашиш имкониятидан доимо хурсандчилик билан фойдаланиб келамиз.

Венгер маданияти кунлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ярим асрлик юбилейи йилида ўтаётганлиги муносабати билан бизнинг сафаримиз алоҳида аҳамият касб қилади.

Сафаримизнинг ўзига хос хусусияти яна шундан иборатки, биз ўзининг қадимий маданий обидалари билан бир қаторда совет кишилари илҳомбахш ижодий меҳнатининг, Совет Иттифоқи халқлари қардошларча жипслигининг тимсоли бўлиб турган шаҳар — Тошкентни кўздан кечира оламиз.

Бизнинг халқимиз, венгер меҳнаткашлари сизнинг шаҳрингиз бошига тушган оғир табиий офатни эшитиб, жуда ҳафа бўлдилар. Бу офатнинг оқибатларини тугатиш қандай бораётганлигини, шаҳар қандай тикланаётганлигини биз самимий қизиқиш билан кузатиб турдик. Тошкентнинг қайтадан тикланганлигини кўриб, кўнглимиз қувончларга тўлди.

Биз ўз сафаримизни фахрли ва муҳим вазифа деб биламиз. Венгер маданиятининг декадаси Совет Ўзбекистонида биринчи марта ўтказилаяпти. Биз буни ўз ватанимизнинг Ўзбекистон ССР билан, венгер халқининг ўзбек халқи билан алоқаларини янада ривожлантиришнинг бошланиши, шу йўлдаги биринчи қадамгина деб ҳисоблаймиз. Шу йилнинг ўзидаёқ октябрь ойида Венгрияда ўзбек маданияти кунлари ўтказилажаги фикримизнинг далилидир.

Бизнинг сафаримиз муваффақият билан якунланишига сидқидилдан умид қиламиз. Бинобарин, ўзбек дўстларимизнинг Венгриядаги гастроллари ҳам зўр муваффақият қозонишига аминмиз. Сафаримиз алоқаларимизнинг янада мустаҳкамланиши ва кенгайтирилиши ишига хизмат қилади, ўзаро манфаатларимиз учун ва халқларимизнинг қалбида яшаб келаётган самимий дўстлик туйғулари учун мустаҳкам негиз яратади.

Венгер халқининг минг йилдан ортиқ тарихи ижтимоий тараққиёт учун, суверен давлат вужудга келтириб, уни сақлаб қолиш учун олиб борилган синфий кураш тарихидан иборат. Бизнинг тарихимизда равнақ топиш даври билан таназзул даври кетма-кет алмашиниб турган. Бизнинг халқимиз якка ҳолда яшаб ривожланган эмас, балки бошқа халқлар билан биргаликда, бутун инсониятнинг тараққиётини белгилаб берувчи процесслар жараёнида яшаб ривожланиб борган, албатта.

Бизнинг тарихимизда шундай шонли даврлар бўлганки, унда бутун халқ бутун Ер куррасининг тарихий тақдирини белгиловчи воқеаларга ўз ҳиссасини қўшган. Биз шу билан фахрланамизки, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасини, дунёда биринчи социалистик давлатни ҳимоя қилиб қолишда венгер халқининг энг яхши фарзандлари — интернационалистлар бўлиб қолган венгер ҳарбий асирлари ҳам иштирок этганлар. Географик жиҳатдан венгер халқи билан ўзбек халқи гарчи бир-биридан жуда узоқда турса ҳам, лекин пролетар интернационализмининг руҳи учун бу масофанинг аҳамияти йўқ. Россиядаги гражданлар уруши йилларида венгер ва ўзбек революционерлари бир-бирларига қўл узатишиб қуролдош дўстлар бўла олишган эди. Қизил Армия Туркистон фронтининг солдатлари орасида 12 мингга яқин интернационал курашчилар жанг қилганлиги, уларнинг кўпчилиги венгерлар бўлганлиги билан биз фахрланамиз. Чунончи, 1918 йил бошларида Тошкентда венгер Янош Варга қўмондонлигида интернационал полк тузилди. Бу полк жуда кўп жангларда қатнашиб, Тошкентдаги 1919 йил январь контрреволюцион исёнини бостиришда катта роль ўйнади. Самарқандда интернационал отряд вужудга келди, Фарғонада отлиқ бригада тузилди. Ана шу қўшинларнинг ҳар иккаласи асосан венгерлардан иборат эди. 1920 йилда Хева ва Бухорода халқ революцияси кўтарилган пайтда кўзғолончиларга ёрдам берган Қизил Армия отрядларида кўпгина венгер интернационалистлари бор эди.

Бизнинг мамлакатимизни озод қилиш учун ўз жонларини қурбон қилган совет жангчилари ва шу жумладан ўзбек жангчиларининг хотирасини венгер халқи зўр ҳурмат билан эслаб юради ва мамлакатимизга озодлик йўлини очиб берган улуғ совет халқига, Совет Иттифоқига миннатдорчилик ҳис-туйғуларини билдиради.

Бизнинг халқимиз янги жамият, янги турмуш пойдеворини қийин шароитларда қурди. Мамлакат хонавайрон бўлган, уруш сабабли бутунлай тилка-пора бўлиб кетган эди. Халқимиз шундай бир шароитда якка-ёлғиз қолмади, совет халқи бизга саҳийлик билан ёрдам қўлини узатди.

Совет халқи берган юзларча формадаги иқтисодий, техникавий, илмий ва маданий ёрдамнинг ҳаммасини санаб чиқиш қийин. Ана шу ёрдам мамлакатимиз озод бўлган пайтдан бери ўтган давр ичида турмушнинг турли соҳаларида қўлга киритган муваффақиятларимизда ўз ифодасини топган. Жумладан, озодликка эришганимиздан сўнг Венгрия саноатини қайтадан тиклашга Ўзбекистондан олган пахтамиз катта роль ўйнади.

1945 йилдан кейинги давр мобайнида венгер халқи билан совет халқининг дўстлиги кенгайди ва мустаҳкамланди. Бизнинг дўстлигимиз, яқин ҳамкорлигимиз бир хил ижтимоий тузум қураётганлигимизга, бир хил идеологияга ихлос қўйганлигимизгагина асосланаётгани йўқ, бу дўстлик ва ҳамкорлик иккала мамлакат партиялари билан ҳукуматлари давримизнинг асосий масалалари юзасидан бир хил нуқтаи назарда турганлигига ҳам асосланади.

Венгер халқи ўз дўсти-совет халқини ғоят қадрлайди ва ҳурмат қилади. Коммунизм қуришда, илғор техникани ривожлантириш ва ишлатишда, илм-фаннинг энг турли соҳаларида совет халқи эришган буюк муваффақиятлар бизни қувонтирмоқда. Бу муваффақиятларнинг ҳаммасига бизнинг халқимиз таҳсин айтмоқда. Шу билан бирга бу муваффақиятлар совет экономикасига, совет фанига, совет кишиларининг турмушига бўлган қизиқишни ошириб юборди.

Совет кишилари венгер халқининг турмушини, унинг қандай қилиб социализм қураётганлигини зўр қизиқиш ва эътибор билан кузатиб бораётганликларини ҳам биз яхши биламиз. Шу сабабли мамлакатимиз ривожидаги бир неча янги муҳим воқеаларни қисқача айтиб ўтишимга ижозат бергайсиз.

Биз иккинчи беш йиллик планни муваффақиятли якунладик, социал ва маданий тараққиёт соҳасида каттагина муваффақиятларга эришдик.

Социализм пойдеворини вужудга келтиришни мақсад қилиб олган хўжалик қурилиши даври поёнига етказилди. Эндиликда бошқа бир давр, ўз олдига социализмни узил-кесил қуришни асосий мақсад қилиб қўйган давр бошланди.

1961 йилдан 1965 йилга қадар мамлакатимизнинг иқтисодий қуввати янада ўсиб борди, миллий бойлик кўпайтирилди, ишлаб чиқаришнинг техника билан қуролланиши яхшиланиб, у замонавий ишлаб чиқаришга айлантирилди.

Иккинчи беш йиллик мобайнида 80 тага яқин янги саноат корхонаси ишга туширилди. Саноат ишлаб чиқаришини йириклаштириш ишида олға томон янги қадам қўйилди. Қишлоқ хўжалигидаги социалистик ўзгартишлар муваффақиятли амалга оширилди. Ҳозирги вақтда мамлакатдаги ҳамма экин майдонларининг бешдан тўрт қисмида хўжаликни ишлаб чиқариш кооперативлари бошқармоқда.

Иккинчи беш йиллик даврида аҳолига маданий, социал, медицина хизмати кўрсатиш даражаси оширилди.

Венгриядаги турмуш даражаси мамлакатимиз озод бўлмасдан аввалги даврдаги турмуш даражасидан салкам икки баравар ошиб кетди.

Венгрия саноатини ривожлантиришга кўмак бераётган совет-венгер иқтисодий алоқалари иккинчи беш йиллик план даврида ижобий роль ўйнади.

Қишлоқ хўжалигимизни социалистик тарзда қайта қуриш ва ривожлантиришда Совет Иттифоқи амалий ёрдам берди. Шу йилларда Совет Иттифоқи Венгрияга 10 мингта трактор ва бир неча мингта дон комбайнлари етказиб берди. Бу эса ишлаб чиқариш кооперативларини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўлди.

Учинчи беш йиллигимизнинг мақсади мамлакатимизда социалистик жамиятни батамом қуриб битказишдан, аҳоли турмуш даражасини узлуксиз ошириб боришдан, маданий ва социал хизмат кўрсатишни яхшилашдан иборат.

Учинчи беш йиллик плани даврида венгер-совет иқтисодий ҳамкорлиги халқ хўжалигининг янги тармоқлари — сабзавотчилик ва деҳқончиликка, шунингдек консерва саноати ишига ҳам таъсир ўтказа бошлайди. Икки ўртадаги товар айирбошлаш ва ҳамкорликнинг бу янги соҳаси қишлоқ хўжалигини ва консерва саноатини янада ривожлантириш учун имконият яратиб беради.

Мамлакатларимиз ўртасидаги қалин дўстликни янада мустаҳкамлаш халқимизнинг эзгу тилагидир. Халқимиз ана шу дўстлик ғоясини дилга жо қилиб, қардош социалистик халқлар билан кифтма-кифт туриб ишламоқда, янги жамият қуриш манфаатлари йўлида меҳнат қилмоқда ва бутун прогрессив инсоният билан биргаликда, миллион-миллион тинчликсевар кишилар билан биргаликда бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун, янги жаҳон урушига йўл қўймаслик учун курашмоқда. Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган тинчлик сиёсатини бизнинг халқимиз чин кўнгилдан қўллаб-қувватламоқда ва Америка империалистларининг Вьетнамдаги агрессиясини ғазаб билан қораламоқда. Бизнинг мамлакатимиз Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг чиқариб олиб кетилишини, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясини бомбардимон қилишни тўхтатишни қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда қатъият билан талаб қилади. Венгер халқи қардош Вьетнамнинг адолатли курашига ҳар томонлама ёрдам ва мадад бериб турибди. Бизнинг халқимиз Грециядаги реакциянинг грек халқига қарши, грек ватанпарварларига қарши, жумладан афсонавий қаҳрамон Манолис Глезосга қарши қаратилган ёвузликларини ҳам қоралайди.

Азиз ўртоқлар! Ўзбекистон ССРда венгер маданиятининг декадаси ўтказилаётганлигига биз астойдил хурсандмиз. Шу кунларда бўладиган воқеалар венгер халқи билан совет халқи ўртасидаги биродарлик ва дўстликни мустаҳкамлайди.

Социализм қураётган халқларнинг ва ўз озодлиги учун курашаётган халқларнинг интернационализм ғояларига асосланган яқин ҳамкорлиги яшасин ва мустаҳкамланаверсин!

Яшасин венгер ва совет халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

Яшасин бутун дунёдаги тинчлик!

Йиғилишнинг тантанали қисми тугаб, социализм қуёши остида яшнаган қардош мамлакат халқчил санъатининг вакиллари саҳнани эгаллайдилар.

Венгрия бу қардошлик байрамига музика, қўшиқ ва рақснинг кўпгина ажойиб усталарини юборди. Уларнинг ҳар бири бу байрамни ўз истеъдоди билан бойитди.

Венгрия маданияти декадаси ўзбек элидаги тантанали юришини бошлади. (ЎзТАГ).

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

Маълумки, 6 майда Хитой Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрлигида «Правда»нинг Пекиндаги мухбири В. М. Пасенчукга айтилган баёнотда унинг номатлуб шахс эканлиги эълон қилиниб, Хитой Халқ Республикасидан жўнаб кетиши таклиф этилган эди. Бунда Хитой томони В. М. Пасенчукнинг «Правда»да босилган хабарларига нисбатан асоссиз уйдурма гаплар тўқиб, Советларга қарши қўпол хуружлар қилди.

Шу муносабат билан 15 майда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Хитой Халқ Республикасининг Москвадаги элчихонасига баёнот берди. Баёнотда жумладан бундай дейилади:

«Пекиндаги совет мухбирлари ўз ахборотларини объектив ва ишончли фактларга, шунингдек Хитой матбуоти эълон қилаётган материалларга асосланиб ёзадилар. Улар ўз фаолиятларида ҳамиша Совет ва Хитой халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларига асосланадилар. Совет Иттифоқидаги Хитой мухбирларининг материаллари тўғрисида эса, бу гапларни айтиб бўлмайди. Уларнинг ахборотлари Совет халқи, Совет давлатининг ташқи ва ички сиёсати тўғрисида туҳмат ва уйдурмалар билан ҳамиша тўлиб тошади. Ташқи ишлар министрлиги Москвадаги Хитой мухбирларининг шу залдаги фаолиятига элчихона эътиборини яна бир марта жиддий қаратади.

Хитой маъмурларининг «Правда» мухбирини жўнатиб юборишлари Совет Иттифоқи билан ХХР ўртасидаги муносабатларни ёмонлаштиришга қаратилган янги қўпол ҳаракатдир.

СССР Ташқи ишлар министрлиги «Правда» мухбирининг шаънига нисбатан Хитой томони қўяётган асоссиз айбларни рад этиб, унинг чиқариб юборилиши тўғрисида асоссиз қарор қабул қилинганлигига қарши қатъий норозилик билдиради ва бундай ҳаракатларнинг оқибатлари учун бутун жавобгарликни Хитой томони зиммасига юклайди.

ҚАРДОШЛАРЧА БИРЛИК

ПРАГА, (ТАСС). Чехословакиянинг барча марказий газеталари Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланганлиги ҳақидаги хабарларни босиб чиқармоқдалар. Софияда ўтказилган болгар-совет дўстлиги митингида Л. И. Брежнев ва Т. Живков сўзлаган нутқларнинг баёнини эълон қилмоқдалар. Янги болгар — совет шартномаси, деб таъкидлайди «Руде Право» газетаси, — социалистик мамлакатларнинг ва барча қардош партияларнинг бирлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Газета Л. И. Брежневнинг Карлови Вари конференциясида муҳокама этилган ҳамма проблемалар юзасидан бир хил позициялар ишлаб чиқилди ва конференцияда қабул қилинган ҳужжатлар Европадаги барча тинчликсевар кучларни жипслаштиришга хизмат қилади ҳамда Европа хавфсизлигинигина эмас, балки умумий тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашда ҳам муҳим босқич бўлиб қолади, деб айтган гапларини уқтириб ўтади.

«Лидова Демократие» газетаси болгар-совет қўшма ахборотини шарҳлаб қуйидагиларни таъкидлайди: ҳар иккала партия АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига кескин суратда қарши чиқди ҳамда Европадаги мамлакатлар коммунистик ишчи партиялари Карлови Вари конференциясининг натижаларига юксак баҳо берди.

ХАНОЙ, (ТАСС). «Нян Зан» газетаси Совет партия-ҳукумат делегациясининг Болгарияга қилган визити тўғрисидаги Совет-Болгар қўшма ахборотининг қисқача баёнини «Совет Иттифоқи билан Болгария АҚШнинг агрессиясига қарши кескин норозилик билдирмоқда ва Вьетнам халқининг озодлик, мустақиллик, ўз ватанини бирлаштириш учун олиб бораётган қаҳрамонона курашини астойдил қувватламоқда» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди.

ВАРШАВА. (ТАСС). «Жиче Варшави» газетаси ёзади: янги совет-болгар шартномаси ҳар иккала қардош мамлакат халқларининг тўла бирлиги ва қарашларининг бир хил эканлигини кўрсатди. «Трибуна Люду» газетаси совет-болгар ахборотида АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси қораланади, деб уқтириб ўтилади. Европадаги чегараларни таниш, деб ёзади газета, хавфсизликнинг асосий шартидир. Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг органи термо ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш зарур бўлиб қолди, деб таъкидлайди.

УЛАН-БАТОР. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясининг визити ҳамда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги янги болгар-совет шартномасининг имзоланиши Монголия жамоатчилигининг диққат марказида турибди. Матбуот ва радио ана шу муҳим воқеага катта эътибор бермоқда. «Унэн» газетасида Л. И. Брежневнинг болгар-совет дўстлиги митингида сўзлаган нутқининг баёни босиб чиқарилди.

ҲИНДИСТОНДА ДОВУЛ ЕТКАЗГАН ЗАРАР

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Деҳлидан хабар беради: Ҳиндистоннинг шимолий районларида бўлиб ўтган дўл аралаш довул натижасида 32 киши ҳалок бўлди, 350 киши яраланди. Айрим жойларда соатига 160 километргача тезликда эсган довул аралаш бўрон икки штат — Биҳар ва Уттар Прадеш штатларига катта зарар етказди. Шамолнинг кучи Уттар Прадеш штатининг шарқий қисмида шу даражага етдики, Варанаси деган жой яқинидан ўтиб бораётган поезднинг ҳамма 11 вагонини шамол ағдариб юборди. 20 пассажир ярадор бўлди. Темир йўл алоқаси бузилди.

Ҳаммадан кўра, Канпур (Уттар Прадеш штати) катта зарар кўрди. Табиий офат 25 кишининг ёстиғини қуритди, 100 дан ортиқ кишини ярадор қилди.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ХАНОЙ, 16 май. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг Шарқий Намбо райони апрель ойининг охиридан тортиб, май ойининг бошларигача Америка қўшинлари ва қўғирчоқ қўшинлар билан олиб борилган жангларда душманнинг 1.000 дан ортиқ солдат ва офицерини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда 50 га яқин танкни яксон қилдилар ва шикастлантирдилар. Вьетнам информация агентлиги озодлик агентлигининг хабарига асосланиб, шу тўғрида хабар беради.

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 16 май. (ТАСС). Аниқланган маълумотларга қараганда Вьетнам халқ армиясининг ҳаво ҳужумига қарши мудофаа қисмлари 14 майда илгари хабар берилганидек, Американинг етти самолётини эмас, балки 10 самолётини уриб туширганлар.

Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1.897 тага етган.

◆ Бу қўрқмас ёш «чавандоз» — Мўғулистондаги Улан-Ула посёлкасида яшайди. Хубсугул аймоғи — Мўғулистоннинг ўрмонзор районларидан биридир. Бу ерда, Улан-Ула ва Ринчин Лхумбу территориясида чорвачиликнинг бошқа тармоқлари билан бир қаторда буғичилик ҳам кенг ривожланган.

А. Спиркин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ЭРОН ҲУКМДОР ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

ТЕҲРОН, 15 май, ТАСС мухбири А. Ненашев билан «Известия» мухбири А. Шарифов хабар берадилар:

Кеча Теҳронда Эрон ҳукмдор партияси — «Эроне новин»нинг съезди очилди.

Съезд партия программасини, ҳукуматнинг ташқи ва ички сиёсатини муҳокама қилиб, ташкилий масалаларни кўриб чиқади.

Партия бош секретари А. Хосровани қилган докладда мамлакатда 1963 йилда бошланган социал ислоҳотларни амалга ошириш проблемалари «Эроне новин» партиясининг фаолиятига асос қилиб олинганлиги айтиб ўтилди.

Эрон Бош министри Ҳувайдо съездда нутқ сўзлади

Бош министрнинг Исфаҳон районида металлургия заводи қурилиши билан Эронда оғир индустрия пойдевори қўйилади, деган сўзларини делегатлар зўр қониқиш билан маъқулладилар. Маълумки, бу завод Совет Иттифоқи ёрдамида қурилади. Ҳувайдо, Эрон ҳукумати шу масала юзасидан Ғарб фирмалари билан 40 йил мобайнида музокаралар олиб борганлигини ва бу музокаралар ҳамиша натижасиз тугаганлигини таъкидлаб ўтди.

ИНДОНЕЗИЯДА ВАБО

ЛОНДОН, (ТАСС). Ғарбий Суматра (Индонезия) районларидан бирида вабо касали бошланганлиги натижасида февраль ойидан буён 70 га яқин киши ўлган. Рейтер агентлигининг мухбири Индонезия Антара агентлиги хабарларига асосланиб шу тўғрида хабар қилди.

ҚАҲРАМОН БОШЛИҚ УЧАСТКАДА

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўхта Абдуллаева бошлиқ 2-участка аъзолари юбилей вахтасида туриб меҳнат қилишмоқда. Улар 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Ҳозир участка пахтакорлари ҳар качонгидан ҳам ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Деҳқонлар кўчатларни ердан текис ундириб олиб, ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Бу ишда Кенжа Зияев каби моҳир механизаторлар фаол қатнашмоқдалар. Улар ҳар бир гектар ерда тўлиқ кўчатлар ҳосил қилишга ҳаракат қилмоқдалар. Тракторларни моҳирлик билан бошқариб кўчатларнинг нобуд бўлишига йўл қўйишмаяпти.

Участка аъзолари бошқа экинлар қаровини ҳам бўшаштирмаяптилар. Сабзавот, полиз экинлари ўтоқ қилинмоқда.

И. РУСТАМОВ,
Оржоникидзе райони «Правда» колхози.

РЕДАКЦИЯГА ХАТЛАР

ЧИРОҚНИНГ ФИРОҒИ

Ленин қишлоқ Совети территориясидаги Калинин номли колхозда 1,5 мингдан ортиқ оила истиқомат қилади. Бундан ташқари республика музика интернат-мактаби, район касалхонаси, бир неча саккиз йиллик ва ўрта мактаблар ҳамда болалар боғчаси, пионерлар уйи жойлашган. Шундай экан, хўш, ана шу ташкилот ёки хонадонларнинг бугунги ҳаётини электр нурисиз тасаввур этиш мумкинми, йўқ!

Лекин бу ердаги электр чироғининг фироғи қишлоқ аҳолиси ва муассаса ходимларининг уч ойдан буён ғашига тегиб келмоқда. Электр бир кун ёнса, худди «араз» қилгандек, икки кун ёнмай қолади. Бундай аҳвол айниқса бизнинг интернат-мактабимизда ўқув-тарбия ишларини олиб бориш ишига ёмон таъсир этмоқда. Исталган вақтда чироқ бўлмаганлиги сабабли, айниқса кечқурунлари ўқувчилар дарс тайёрлаш имконига эга бўлишмаяпти. Лаборатория ишлари ва бошқа техника воситаларидан фойдаланиш қийин бўляпти, кинофильмлар ўз вақтида кўрсатилмаяпти. Бундан ташқари мактабда ошхонанинг нормал ишлашига ҳам имкон бўлмаяпти. Электр қуввати йўқлиги сабабли иссиқ овқат, чой ўз вақтида бўлмайди.

Бундан Калинин район электр тармоқлари ходимларининг хабарлари бўлса ҳам нима учундир пинакларини бузмай, ўзларини панага тортиб келишмоқда. Биз шаҳар электр тармоғи раҳбарларидан қишлоғимизда электр чироғи нормал ёниб туришини таъминлашни сўраймиз.

А. АЪЗАМОВ,
мактаб-интернат тарбиячиси.

МЕНДАН КЕТГУНЧА...

Айниқса кейинги бир йил ичида «Бирлик» массивининг жамоли таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда қатор-қатор уй-жой бинолари, маданий ҳамда маиший объектлар қад кўтарди. Қўйингчи, ҳозирги массивда зилзиладан кейин кўчиб борган аҳолининг маданий ҳаёти учун ҳамма нарса яратиб берилди.

Лекин яқиндагина асфальт ётқизилган массив кўчаларини кўрганингда беихтиёр халқимизнинг «ҳар тўкисда бир айб» деган мақолини ўйлайсан, киши. Чунки кўчалар ремонти кафилини олган Чирчиқ шаҳар йўл қурилиши бошқармасининг ходимлари қўлдан кетгунча қабилида ишлаганликлари кўриниб турибди. Кўчаларга тўлиқ шағал тўкилмаганлиги, асфальтлар сифатсиз ётқизилганлиги сабабли кўп ўтмай тупроғи кўриниб қолди. Баъзи жойлари эса ўнқир-чўнқир ҳолича ташлаб кетаверилган. Хуллас, массивдаги бирорта кўча йўқки, у охиригача тўла сифатли ремонт қилинган ёки асфальт ётқизилган бўлсин. Шунинг учун айниқса ёғингарчилик бўлган кунлари ана шу чала ётқизилган асфальт юзидаги лойдан юриб бўлмайди. Иш шунчалик пала-партиш, ўзи бўларчилик билан қилинганки, ҳатто автобус остановкаларига шағал тўкмасаданоқ ҳайр-мазурни нася қилиб кетаверишган.

Бундай хўжасизлик давлатни, қолаверса халқни алдаш-ку! Бу аҳволни Октябрь район ижроия комитети раиси Абдурасулов, коммунал хўжалик бўлими мудири Файзиев ўртоқлар била туриб нима сабабдандир қўл силтаб келишмоқда. Хўш, борди-ю, ана шу кўчалар ремонти учун сарфланган маблағ улар чўнтагидан чиққанида қандай иш тутган бўлишарди?

Ҳ. СОДИҚОВ.

ТЕЛЕФОН МУАММОСИ

Ҳурматли редакция! Шу йил бошларида меҳнат отпускамни олиб, пойтахт областимизнинг Оржоникидзе районидаги Қибрай қишлоғида яшовчи қариндошимникида уч-тўрт кун дам олиб турган эдим. Ана шу вақтда айтсам тилим, айтмасам дилим куядиган қизиқ воқеа юз берди.

Бир муҳим иш билан кечаси соат 11 да Қибрайдаги шаҳарлараро телефон станцияси орқали Қўқон шаҳри билан гаплашишга тўғри келди. Телефон номерини айтиб заказ қилишга қилдим-у, лекин пунктда стул йўқлигидан тик туриб кутишга тўғри келди. Орадан ярим соатлар чамаси ўтгач, заказ қабул қилган қизча «қимирламай туринг, ҳеч қаёққа кетиб қолманг, ҳозир Қўқон билан гаплашасиз» деди. Мен ҳам «буйруқни бажариб» қимирламай туравердим. Яна бироз ўтгач, ҳалиги қизчанинг «Қўқон — гаплашинг» деган товуши эшитилди. Мен пунктдаги эски хонага кирдим-у, ҳанг-у-манг бўлиб қолдим. Чунки хонада телефон аппарати тугур, трубкаси ҳам йўқ эди. Шу вақт ҳалиги қизча «довдурамай кетинг, умрингизда телефон билан гаплашганмисиз, бу ерга келинг» деди-да тешикдан телефон трубкасини менга узатди. Мен бўлсам гавдам бу ёқда, каллам ичкарида трубкани қулоғимга тутиб гаплаша бошладим. Қани энди телефондан бир оғиз сўзни илиб ололсанг ёки мен гап уқтираолсам. Бўйнимни чўзиб шунча бақираман — фойдаси йўқ. Пункт эшиги тагидан бирин-кетин ўтиб турган машиналар «гаплашиб бўпсан» дегандек атайлаб сигнал бериб ўтишар эди. Охири гаплашишнинг баҳридан ўтиб, ҳалиги қизчадан «наҳотки шундай пунктда битта гаплашадиган хона бўлмаса», деб сўраган эдим у, бамайлихотирлик билан «хонамиз бор эди, лекин телефон аппаратини болалар ўйнайвериб бузиб қўйишган», деб жавоб қилди.

Таажжуб, йирик саноат маркази ва гўзал Оржоникидзе райони учун бу жавоб кулгили эмасми? Наҳотки, бу районда аҳолига ана шундай алоқа хизмати кўрсатилаётган бўлса?

Р. МАМАЖОНОВ,
Қўқон шаҳар «Большевик» заводининг бўлим бошлиғи.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИГА 30 ЙИЛ

ЎЗБЕК САНЪАТИНИНГ ЧАШМАСИ

ШОНЛИ 30 ЙИЛ

Меҳнат Қизил байроқ орденли Ўзбекистон Давлат филармонияси мамлакатимизнинг энг йирик концерт ташкилотларидан бири ҳисобланади. У бугун ўзининг шонли 30 йиллигини нишонламоқда. 1936 йил август ойида ташкил этилган Ўзбек Давлат филармонияси ва ўзбек Давлат эстрадаси катта самарали ижодий йўлни босиб ўтди. Бу улкан талантлар коллективи ўзбек совет музика маданиятини тараққий эттиришда катта ижодий ҳисса қўшиб келмоқда.

Бизнинг давлат филармониямизнинг ижодий камолоти 1937 йилда Москвада ўтказилган ўзбек санъати декадасида намоён бўлди. Ёш ижодий коллективимиз декада кунларида пойтахт тамошабинларини ўзларининг биринчи ижодий ютуқлари билан, санъат соҳасида эришган ютуқлари билан хурсанд этдилар. Декада кунларида пойтахт тамошабинларига Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор Тўхтасин Жалилов раҳбарлигидаги ўзбек миллий чолғу оркестри, Ўзбекистон ССР халқ артисти композитор ва музикашунос Н. Н. Миронов раҳбарлигидаги хор капелласи, шунингдек ўзбек музика театрлари артистларининг иштирокида «Сайл ва колхозда тўй» деган музикали-адабий инсценировка концерт программаси кўрсатилди. Пойтахт меҳнаткашлари ўзбек филармонияси қалдирғочларини олқишлади, уларга янги муваффақиятлар тилаб қолди.

Ўзбек Давлат филармониясининг юксалишида ўзбек совет санъатининг машҳур намояндаларидан Қори Ёқубов, Маннон Уйғур, Тўхтасин Жалилов, Тамарахоним, Уста олим Комилов, Абдуқодир Исмоилов, Аҳмаджон Умурзоқов, Н. Н. Миронов, В. А. Успенский, Р. М. Глиэр, С. Н. Василенко, А. М. Четвертаков, Мухтор Ашрафий, Мутал Бурхонов, Юнус Ражабий, Муллатўйчи Тошмуҳамедов, Габриэль Толмасов, Мадрайим Шерози, Юсуфжон Шакаржонов, Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Домла Ҳалим Ибодов, Матюсуф Харратов, Габриэль ва Михаил Муллажоновлар, Толибжон Содиқов, Абдулла шоир Нуралиев, Сурен Габриельянц, Комил Яшин, Собир Абдулла ва бошқа жуда кўп санъаткорлар катта ижодий ҳисса қўшдилар. Ўзбек Давлат филармонияси 1937 йилда ўзбек музикаси ва халқ ўйинлари соҳасида эришган катта ютуқлари учун ҳукуматимизнинг Меҳнат Қизил байроқ ордени билан тақдирланди. Шунингдек филармониянинг кўпгина етук ижрочилари орден ва медаллар билан мукофотландилар.

Ўзбек Давлат филармониясида Тамарахоним ва бошқа машҳур санъаткорлар раҳбарлигида алоҳида концерт бригадалари ва ансамбллар тузилиб, мамлакатимизнинг турли жойларида томошалар кўрсата бошладилар. Филармония коллективи ўз репертуар программасини замонавий темадаги янги номерлар билан бойитиб, ўзларининг ижрочилик маҳоратларини тобора ошириб бордилар.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон Давлат филармонияси ва Давлат эстрадасининг концерт бригадалари фронтга бориб, душманга қарши жанг қилаётган қўшинларга бир қанча концерт кўрсатдилар. Шунингдек қисмларда оммавий-сиёсий ва маданий ишларни олиб боришда актив иштирок этдилар. Фронтда концерт кўрсатган, ўзбек давлат филармониясида кўп йиллардан бери ишлаб келаётган бир қанча атоқли санъаткорлар Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугалланганлигининг 20 йиллигида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганликлари ва уларга унвонлар берилиши бунинг ёрқин гувоҳидир.

Урушдан кейинги йилларда Москвада ўтказилган ўзбек адабиёти ва санъати декадаларига тайёргарлик кўришда ва декадаларни ўтказишда Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг ижодий коллективлари намуна кўрсатдилар. Декадага ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, ўзбек қўшиқ ва ўйин ансамбли ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Тамарахоним ансамбли ўзларининг янги программадаги репертуарлари билан қатнашиб, юксак баҳога сазовор бўлдилар. Декададан кейин Ўзбекистон Давлат филармонияси қошида хор капелласи ва торли квартет ташкил этилди. Шунингдек бошқа бир қанча музика ва ашула ҳамда рақс ансамбллари ташкил этилиб, ўзбек совет музика маданиятини тараққий эттиришда самарали ҳисса қўшдилар.

Ўзбекистон Давлат филармонияси ва Ўзбекистон Давлат эстрадасининг коллективлари Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қорақалпоғистон композиторларининг ижодий лабораторияси ҳисобланади. Бу композиторларнинг яратган ҳар бир янги асари филармония ва эстраданинг симфоник оркестри, хор капелласи, Тўхтасин Жалилов номли ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри ва бошқа ижодий коллективлар томонидан ижро этилиб борилади.

Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг катта ижодий коллективи республикамиз меҳнаткашларига, шунингдек иттифоқчи республикаларнинг меҳнаткашларига мунтазам маданий хизмат кўрсатиб келмоқдалар. Бу катта санъаткорлар маҳоратининг донғи чет элларда ҳам маълум. Ўзбек давлат филармонияси ва эстрадасининг бир қанча моҳир ижрочилари чет элларда бўлиб, ўзбек музика маданиятининг тараққиётини четэллик тамошабинларга таништириб келмоқдалар. Бу йил ўзбек давлат филармонияси ва эстрадаси артистларидан Тамарахоним, Комилжон Отаниёзов, Аюб Қодиров, Маҳмуд Муҳамедов, Тоштемир Шарипов ва бошқа кўпгина моҳир ижрочилар совет делегацияси концерт бригадалари составида Шарқий Европа, Африка, Осиё мамлакатларида бўлдилар. Ўзбекистон санъаткорларини Руминия, Чехословакия, Польша, Венгрия, Норвегия, Австрия, Ҳиндистон, Покистон, Сурия ва бошқа бир қанча хорижий мамлакатларнинг тамошабинлари олқишладилар.

Ўзбекистон Давлат филармонияси ва Ўзбекистон Давлат эстрадаси катта талантли ижрочилар коллективига эга. Бу икки ижодий ташкилот ҳар йили ёш талантлар ҳисобига ўз составини бойитиб бормоқда. Филармонияда моҳир бадиий раҳбарлар бор. Республика партия-ҳукумати филармония ва эстрада ижодий коллективининг янада камол топиши учун катта ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Бугун бизнинг коллективимиз учун катта байрам. Ижодий коллективимизнинг тузилганига 30 йил тўлди. Биз, Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг ходимлари бу шонли санани катта хурсандчилик билан нишонлар эканмиз, ўткир дидли, талаби юксак халқимиз учун муносиб янги репертуарлар яратишни, ўз маҳоратимизни тобора оширишни, ўзбек совет музика маданиятини равнақ топтиришда муносиб ижодий ҳисса қўшишни ўзимизнинг шарафли бурчимиз деб биламиз.

А. НАЗАРОВ,
Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадасининг директори.

ТЎЙИНГ МУБОРАК!

Ойнинг жаҳон эрур мўътабар саҳнанг,
Дўстлик, тинчлик марши сенинг қувноқ таронанг,

Ансамблинг, оркестринг, хор ва копелланг
Санъатимиз чаманзори — филармониям,
Сенинг шонли ўттиз йиллик тўйинг муборак
Сени десам жаранглайди қўлимда созим,
Баёт, Ушшоқ, Чапандозим, Гулёр—шахнозим.

Бахт, куйинга сайқал бериб янграр овозим,
Сен қалбимнинг нозик тори филармониям,
Сенинг шонли ўттиз йиллик тўйинг муборак!

Камол топди созандалар сенинг қўйнингда,
Раққосалар, хонандалар сенинг қўйнингда,
Қувноқ ялла, шод хандалар сенинг куйингда,

Кўнглимизнинг навбаҳори филармониям,
Сенинг шонли ўттиз йиллик тўйинг муборак!

Жаҳон куйин жаранглар симфониянгда,
Улуғ жанглар, нурли лонглар симфониянгда,
Ғалабалар марши янграр симфониянгда,
Маърифатнинг чин гулзори филармониям,
Сенинг шонли ўттиз йиллик тўйинг,
муборак!

Коммунизм таронасин янгратар куйинг,
Йилдан йилга ортиб сенинг шон-обрўйинг,

Октябрнинг тўйи билан уланди тўйинг.
Халқимизнинг ифтихори филармониям,
Сенинг шонли ўттиз йиллик тўйинг муборак!

КАМТАР.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ орденли Ўзбекистон давлат филармонияси симфоник оркестри ижро этган дилрабо куйларни эшитган кишининг қалбида ширин ҳис-туйғулар уйғонади. Оркестр составида ажойиб чолғучилар тўпланган бўлиб, улар ҳар бир музика асарининг ижро этилишига алоҳида ихлос билан ёндошишади. Суратда: Ўзбекистон Давлат филармониясининг симфоник оркестри саҳнада.

А. Светлов фотоси.

ФАКУЛЬТЕТ 25 ЁШДА

Залга кираверишда катта стенд кўзга ташланиб турарди. Юбилей тантанасига келган кишилар шу стенд олдида беихтиёр тўхтаб қолар, ундаги фотосуратлар, ҳар хил материал ва диограммаларни завқланиб кўздан кечирарди.

Инженер Маргарита Здрайковская ҳам стенддан нигоҳини узмасди. Ана, бир группа ўқитувчилар тушган сурат. Ўртада бу аёл ҳам ўтирибди. Ўшанда Маргарита Здрайковская механика факультетида лекция ўқирди. Мана шунга ҳам салкам йигирма йил бўлибди.

...Тошкент политехника институти механика факультетининг чорак асрлик юбилейи устозларнинг шодиёна учрашувига айланиб кетди. Маргарита Здрайковская ҳам, Иван Лукич Белоусов ҳам, Николай Сергеевич Абрамов ҳам шу факультетнинг биринчи ўқитувчилари эди. Касб-корлари бўйича ҳам улар қалдирғоч бўлишганди.

Мана инженер М. Здрайковскаяни олиб кўринг. Бу аёл ўз меҳнат фаолиятини республикамиздаги биринчи инженер-автомобилист сифатида бошлаган эди. Ҳозирда эса Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тошйўллар министрлиги конструкторлар бюросининг бош инженери бўлиб ишлаяпти. Николай Сергеевич эса тракторчи-механиклар тайёрлаб чиқарган Ўрта Осиёдаги биринчи ўқитувчи бўлган. Механика факультетига ишга жалб этилган биринчи ўқитувчилардан бири сифатида ҳам уни ҳамма яхши билади. Эндиликда у институтнинг «Автомобиль ишлаб чиқариш ва ремонти» кафедрасига раҳбарлик қилиб келмоқда.

Механика факультети Тошкент политехника институтида ташкил топган тўнғич факультетлардан бири бўлди. Шу ўтган чорак аср мобайнида факультет уч мингдан ортиқ мутахассисга инженерлик гувоҳномасини берди.

Ҳозир факультет ўзининг 12 та кафедрасига эга. Шу ерда ўқиб ихтисос эгаллаган 43 киши кандидатлик диссертациясини ёқлади.

22 та авторлик гувоҳномаси! Рақамнинг мағзини чақинг-а! Бу—факультет турли ихтиролар учун 22 та авторлик гувоҳномасига эга демакдир. Эндиликда авторлик гувоҳномалари факультетнинг олтин фонди бўлиб қолди.

Яқинда факультетнинг 25 йиллик юбилейи кенг нишонланди. Факультет декани доцент У. Икромов унинг босиб ўтган шонли йўли ҳақида батафсил гапириб берди. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари С. Сигов, олимлардан А. Каримов, К. Афанасьев ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, факультет ўқитувчилари ва студентларини бу юбилей билан қизғин муборакбод этдилар.

А. АЛИЕВ.

ТОШКЕНТ ДАРВОЗАСИДА „САМАРҚАНД“

Тошкентнинг жанубий «дарвозаси» олдида республикада энг йирик «Самарқанд» автостанцияси қурилиб бўлди. В. И. Ленин номидаги Катта Ўзбекистон тракти мана шу ердан бошланади. Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон шаҳарларига бу ердан ҳар соатда йигирмата автобус жўнаб кета олиши мумкин. Ёз ойлари Ўзбекистон пойтахтини Иссиқкўл билан боғлайдиган экспресс автобусларга ҳам шу ерда билетлар сотилади.

Янги бинонинг деворлари ойнадан бўлсада, ёзда бинога офтоб тушмайди, чунки ихота соябонлар офтоб нурини тўсиб туради. Кондиционерлар эса салқин ҳаво вужудга келтиради, кутиш зали, буфет, она ва бола хонаси, юк сақлаш хонаси, алоқа бўлими йўловчиларга хизмат кўрсатади.

— Ҳозир республикада жами узунлиги 34 минг километрга борадиган етти юзга яқин шаҳарлараро ва шаҳар атроф маршрутлари очилган, — деди Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва Тош йўллар министрлиги пассажир ташув бошқармасининг бошлиғи С. Ғуломов. — Бу йўллардан бир йилда икки юз миллиондан ортиқ пассажир ташилади.

В. ШЕВЦОВ.
(ЎзТАГ мухбири).

ШУ КУНЛАРДА пойтахтимизнинг қайси бир истироҳат боғи ва хиёбонларига борманг, у ерларда мириқиб дам олаётган кишиларга кўзингиз тушади. Чунки паркларни янги мавсумга тайёрлаш ишлари кўнгилдагидек ўтказилди. Одамларнинг яхши дам олиши учун барча нарсалар муҳайё қилинди. Суратда: В. И. Ленин номидаги Комсомол кўлида.

А. Усмонов фотоси.

ШОИРЛАР ОВОЗИ

Тошкент граммпластинкалар заводи «Ўзбекистон шоирлари овози» деган умумий ном остида грампластинкалар чиқара бошлади. Бу корхонанинг юбилей тортиғидир. Ана шу сериядаги пластинкаларга Ўзбекистоннинг таниқли шоир ва ёзувчиларининг овозлари ёзиб олинган. Магнитофон ленталаридан Ғафур Ғулом овози пластинкаларга ёзиб олинади. Атоқли шоир ўз шеърлари ва кичик ҳикояларини ўқиб берган эди. Бундан ташқари Собир Абдулла, Шайхзода, Туроб Тўла ва бошқа жуда кўп шоирларнинг овозлари ёзилган пластинкалар тайёрланяпти.

Пластинка уйи ходимлари Фарғона, Андижон, Қўқон шаҳарларида бўлиб, қатор эски пластинкаларни қидириб топишди, халқ ҳофизлари, ҳаваскорларнинг қўшиқларини ёзиб олишди. Ўзбекистон композиторларининг янги асарлари ҳам граммпластинкаларга кўчириб олинаяпти.

ШАХСИЙ АРХИВЛАР

Ўзбекистон ССР Марказий Давлат архиви ҳозир жуда бой тарихий ҳужжатлар фондларга эга. Давлат арбоблари, таниқли олимлар, санъаткорлар, педагоглар шахсий архивлари республикамиз маданий ҳаётини ўрганишда тарихий манбалар бўлиб хизмат қилади.

Бу тарихий ҳужжатлар даргоҳи шахсий фондлари сони шу юбилей йилида янада ортади. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида 10 дан ортиқ ана шундай шахсий фондлар архивга топширилди. Ёзувчи А. Алмаатинская, В. Липко, хизмат кўрсатган ўқитувчи Н. Архангельский, медик олим А. Греков ва бошқа ўртоқларнинг ҳам ҳаёти ва бой ижодиёти билан боғлиқ бўлган шахсий ёзишмалари, фотосуратлари, китоб ва илмий мақолалари алоҳида-алоҳида фонд қилиб тўпланди.

Республикамизнинг донгдор кишиларидан яна бир нечтаси шонли юбилейгача шахсий архивларини тўплаб беришга сўз бердилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ФУТБОЛ

ЧЕМПИОН ЧЕМПИОНЛИГИНИ КЎРСАТДИ

Чемпион чемпионлигини кўрсатди. Украин футболчилари ҳақиқатан ҳам яхши ўйнашди ва 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Тўпларни 32-минутда Медвидь ва 38-минутда Бишевецлар киритди.

Хўш, пахтакорчилар-чи? Улар ўйинидан томошабинлар қониқиш ҳосил қилдиларми? Ҳамшаҳарларимиз чемпионлар олдида ўзларини йўқотиб қўймадиларми, бор кучларини ишга сололдиларми? Матчнинг дастлабки ўн беш минутини ва сўнги йигирма минутини эслаб кўринг. Ўйин бошланишига беш минут бўлмаган ҳам эдики, майдон эгалари уч марта бурчакдан тўп тепишди, Банников дарвозасини икки марта нишонга олинди. Ана шу икки зарбанинг бири гол билан тугаши мумкин эди. Р. Юнусовнинг дарвоза бурчагига йўналтирган тўпини Банников қийинчилик билан қайтариб қолишга муваффақ бўлди. Ёки сўнгги минутларни кўз олдингизга келтиринг. Бизнингча пахтакорчилар ўртасида жуда яхши ўйнаган В. Бектошев икки марта дўстлари учун қулай шароит яратиб берди. Аммо ана шу икки имкониятдан фойдаланилмади. Ҳимоячи Доценко ҳужумчи Козин билан алмаштирилди. Бу билан ҳужум линияси кучайтирилиш кўзда тутилган эди. Бироқ Козин «А» классида биринчи бор ўйнаши учунми, ёки ўзини йўқотиб қўйдими, ҳарҳолда ансамблга қовушаолмади.

Бу иккала ўйинчи илк бор «Пахтакор» асосий составида майдонга тушди. Яна кимларга қарши ўйнади денг. чемпионларга. Доценкони ишқибозлар дублерлар составида кўп кўришган бўлсала, Козинни танишмаса керак. Бу ўйинчи «Б» класс мастерлари сафида қатнашаётган Навоийнинг «Зарафшон» командаси аъзосидир.

«Пахтакор» бу матчни боксчилар ибораси билан айтганда бир раундда ғолиб келиб икки раундда ютқазди.

Тошкентлик футболчилар кеча Винницага жўнаб кетишди. Улар бу ерда маҳаллий «Локомотив» командаси билан СССР Кубоги учун биринчи матчини ўтказадилар.

Ўтган куни ўтказилган бошқа учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Нефтяник» — «Динамо» (Тблиси) — 1:1. СКА (Ростов) — «Динамо» (Москва) — 1:4, «Заря» — «Динамо» (Минск) — 0:1, «Шахтер» — «Спартак» — 1:1, «Торпедо» (Москва) — ЦСКА — 2:1, «Арарат» — «Торпедо (Кутаиси) — 1:0, «Қайрат» — «Черноморец» — 1:1, Локомотив» — «Крилья Советов» — 1:1.

Бугунгача командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар.	У.	Т.	О.
1. «Динамо» К.	9	12—3	14
2. «Динамо» М.	8	12—4	12
3. «Динамо» Тб.	9	11—7	12
4. «Нефтяник» Б.	9	13—7	11
5. «Динамо» Мн.	8	12—7	10
6. «Торпедо» М.	8	8—4	10
7. «Шахтёр» Д.	9	9—11	10
8. «Пахтакор» Т.	9	9—8	9
9. «Заря» Л.	8	5—4	9
10. «Крилья Советов».	8	3—3	8
11. «Локомотив» М.	8	6—7	8
12. «Арарат» Е.	9	4—5	8
13. СКА Р/Д.	9	8—12	8
14. ЦСКА	8	7—8	6
15. «Торпедо» Кт.	9	3—9	6
16. «Черноморец»	9	6—12	6
17. «Спартак» М.	8	5—9	5
18. «Қайрат» О.	9	4—10	5
19. «Зенит» Л.	8	4—11	5

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

17 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Китоб — бизнинг дўстимиз** (мактаб ўқувчилари учун), 18.40 — **Телевизион янгиликлар** (рус тилида), 18.50 — **Концерт** (халқ талантлари ижросида), 19.30 — **Юбилей йилига—муносиб ҳосил** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 19.45 — **Телевизион миниатюралар театри** («Ёшлик» студияси).

20.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Шайтонча** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 18.20 — **Беш йиллик ҳақида ҳикоялар**, 18.40 — **Салом, Суоми** (телефильм), 19.00 — **Тинчлик армиясининг лауреатлари бўлган рассомлар**, 19.20 — **Телевизион янгиликлар**, 19.30 — **Р. Шуман. Карнавал** (классик музика шинавандалари учун).

Ўзбек тилида: 20.15 — Б. Бойқобилов. **Мен—саодат фарзанди**, 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Пойафзалчилар саройи татар ансамблининг концерти** 21.30 — **Қоидасиз ўйин** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Болалар учун телефильм**, 18.20 — **Концерт** (болалар учун), 19.05 — **Инсон ва вулқонлар** (телеочерк), 19.25 — **Сатирик миниатюралар**, 19.50 — **Томоша бошланади**, 20.15 **Опа-сингиллар** (телефильм), 20.40 — **Бир стакан сув** (фильм-спектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 17/V да **Севилья сартароши.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17, 18/V да **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/V да «**Маҳтумқули**, 18/V да **Катта концерт** (ёзги бинода кеч соат 9 да бошланади).

КИНО

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 ва 9.15 минутда).

Қўлга тушмас қасоскорлар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Чернушка — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 9.45 минутда), «МОСКВА» (эрталаб 10 да).

Ярог-аслаҳасиз рицарь — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да), «ФЕСТИВАЛЬ» кундуз 5, кеч 7 ва 9-20 минутда).

Уч баҳалоқ — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА
(кеч соат 8-40 минутда ва 10 яримда)

Қўлга тушмас қасоскорлар — «ХИВА», КАФАНОВ номли.

Тоннель (кеч 8-40 минут, **Котовский** (кеч 10 ярим) — «ВАТАН».

Жаҳаннам гирдобида икки йил — КАФАНОВ номли (кеч 10 ярим)

Аманимнинг туши — ПУШКИН номли.

Хевсур қиссаси — «УДАРНИК».

ОКТЯБРЬ РАЙОН АВТОДОРМЕХБАЗАСИГА
шоферлар, юкчилар,

КЕРАК

Маош иш бай асосида тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сағбон кўчаси, Янгиш проезд, 63-уй. Телефон 4-15-90.

Ҳамза номли академик драма театрида

17, 18 майда

Сарвар Азимов

ҚОНЛИ САРОБ

2 пардали драма

Режиссёрлар — Ўзбекистон ССР халқ артистлари **А. О. Гинзбург, К. Хўжаев.**

Рассомлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоблари

И. Я. ВАЛЬДЕНБЕРГ,

Д. В. Ушанов.

Ўйинларни саҳналаштирувчи — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **И. Юсупов.**

Асосий ролларда — СССР халқ артистлари **О. Хўжаев, Н. Раҳимов.**

Ўзбекистон ССР халқ артистлари **С. Табибуллаев, Қ. Хўжаев, З. Муҳамаджонов, Ш. Қаюмов, Т. Султонова, З. Садриева, Г. Аъзамов, Я. Абдуллаева** ва бошқалар қатнашадилар.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади.

1967 йил 27 май кундуз соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Ўрта Осиё ирригация илмий текшириш институтининг конференц-зали, Я. Колас кўчаси, 28-уй) техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

М. Д. Нишонбоев «Актив қувват берувчи электрон компенсатор» деган темада.

В. Ф. Клейменов «Кучсиз азот кислотасининг ютиш колоннасидан чиқишдаги концентрациясини ўлчаш ва бошқариш» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, (1-уй).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 04306
Индекс 64970
А. — 1860.